

PŘÍLOHY¹

¹ Z důvodu, že se u malých římských číslic u strany 50 a výše se používá "L" jako znak pro padesátku, který u malých písmen vypadá jako jednička, pro lepší srozumitelnost byly použity velké římské číslice.

Příloha 1: Původ slov regionální a lokální²

Dobrý den,

obě uvedená slova jsou slova cizího původu.

Slovo lokální bylo odvozeno z latinského slova locus = místo, regionální z latinského regio = spravovaný kraj, a to od regere = řídit.

Použití slov v češtině - viz Slovník spisovného jazyka českého (<http://ssjc.ujc.cas.cz/>)

lokální (*lokálný, Hol.) příd. (z lat.) *vztahující se jen k jistému místu; místní*: l. význam; l. patriotismus; l. zabarvení jazyka: l. dráha *lokálka I*; med. l. anestézie; výtv. l. *barva skutečná barva malovaného předmětu bez vyjádření změn způsobených osvětlením ap.*; → přísl. lokálně: působit l.; l. patriotický; l. zabarvený; → podst. lokálnost, -i ž.: úzká l.

regionální příd. (z lat.) **1.** *týkající se urč. oblasti (ve význ. 1), kraje jako součásti většího územního celku; krajový I, oblastní*: r. zájmy *místní*; r. patriotismus (řidč.) *lokální*; r. spisovatel, časopis *krajinský*; r. vysílač Ostrava; (působnost) Slovenské národní rady ve věcech národní a r. povahy (Ústava ČSSR) **2.** *týkající se urč. oblasti světa; oblastní*: mezinár. práv. r. orgány (např. Evropská hospodářská komise); r. organizace (např. Arabská liga); r. dohody *mezi státy urč. zeměpisné oblasti* **3.** (též regionální) med. *týkající se urč. oblasti těla, krajiny (ve význ. 3)*: r. *místní uzliny*; → přísl. regionálně: r. zaměřený autor; (interdialekt) r. český (Bělič) *oblastně*; → podst. regionálnost, -i ž. řidč. *regionální charakter, ráz*: vyvarovat se uzavřené r-i

Viz také: <http://bara.ujc.cas.cz/psjc/http://bara.ujc.cas.cz/psjc/>

Pro více informací doporučujeme kontaktovat odborníky v oblasti vývoje a používání českého jazyka. Obrátit se můžete na kolegy z Jazykové poradny Ústavu pro jazyk český AV ČR: [http://www.ujc.cas.cz/jazykova-poradna/http://www.ujc.cas.cz/jazykova-poradna/](http://www.ujc.cas.cz/jazykova-poradna/http://www.ujc.cas.cz/jazykova-poradna/http://www.ujc.cas.cz/jazykova-poradna/)

Použité zdroje:

* HOLUB, Josef a LYER, Stanislav. *Stručný etymologický slovník jazyka českého: se zvláštním zřetelem k slovům kulturním a cizím*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1967.

S pozdravem

Lenka Válková

Oddělení referenčních a meziknihovních služeb
Národní knihovna České republiky
Klementinum 190, Praha 1
tel: +420 221 663 239
Budova: A Klementinum, Místnost: 81

² Email z NK ČR ze dne 18. 11. 2014.

Příloha 2: Českolipský deník v Evidenci periodického tisku a vydavatelů

Ministerstvo Kultury eviduje³ v českolipském okrese 67 periodik, v jabloneckém okrese 58, v semilském okrese 52 a v Libereckém kraji celkem 143 periodických tiskovin.

Periodika, která jsou vydávaná na území České republiky, se řídí tiskovým zákonem, z něhož vyplývá, že pro ně platí registrační povinnost⁴. Vydavatel musí na základě této povinnosti nahlásit vydávané periodikum do Evidence periodického tisku a vydavatelů. Správcem evidence je Ministerstvo kultury ČR, jež představuje ústřední orgán státní správy pro oblast periodického tisku. Oznámení se podává písemně s třicetidenním předstihem. Evidence poskytuje přehled všech periodik, která jsou vydávaná na území České republiky. Lze ji nalézt na oficiálních webových stránkách MK ČR a je zdarma přístupná veřejnosti.

Povinností každého vydavatele je poskytnout následující informace:

- název periodického tisku,
- obsahové zaměření,
- periodicita vydávání,
- údaje o regionálních mutacích,
- název, adresu a identifikační číslo vydavatele, pokud je PO. V případě, že je FO, uvádí jméno, příjmení, bydliště, číslo vydavatele nebo rodné číslo. Je-li FO, která vydává periodický tisk na základě živnostenského oprávnění, je potřeba doložit také obchodní jméno, identifikační číslo a adresu místa podnikání, liší-li se od bydliště.⁵

V evidenci je možné vyhledávat periodika na základě kritérií, mezi které patří název periodika, vydavatel, obsahové zaměření, kraj, okres a periodicita.

Velkým problémem evidence, na který upozorňuje výzkum Waschkové Císařové (2007, s. 65), je neaktualizování údajů. Informace jsou často v rozporu se skutečností. Jako nejčastější se přitom jeví evidence titulu, který již není vydávaný. Z toho vyplývá skutečnost, že se v registru vyskytuje nadbytek periodik, než jsou skutečně distribuována. K 6. únoru 2007 bylo v evidenci celkem 2631 regionálních novin. Provedený výzkum ovšem zjistil

³ Evidence, kterou vede Ministerstvo kultury, však nesouvisí s oprávněním vydávat periodický tisk. Registrace je podmínkou pro vydávání periodického tisku, avšak nikoli jedinou (Benda, 2007, s. 52).

⁴ Registrace však není spojena s finanční subvencí: „V České republice státní finanční podpora, tedy hospodářská či fiskální opatření, poskytovaná subjektům vydávajícím denní tisk za účelem ochrany plurality tisku, upravena není“ (Diblík a Veit, 2012, s. 19).

⁵ Zdroj: Tiskový zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon).

skutečný stav, který doložil pouze 146 periodických titulů lokálního a regionálního tisku, které vyvíjejí svou činnost v rámci celorepublikového mediálního systému. Přibližně 2500 periodik, která jsou v databázi uvedena, v průběhu let ukončilo svou činnost.

Obrázek 8: Porovnání skutečného a evidovaného stavu periodik⁶

Obrázek 9: Výpis z evidence Ministerstva kultury⁷

Logo: MINISTERSTVO KULTURY

Úvodní stránka · Ministerstvo · Úřední deska · Povinně zveřejňované informace · Udělování a prodlužování autorizací · Volná místa · Kontakty

Úvodní stránka » Média a audiovizie » Periodický tisk

Evidence periodického tisku

Zpět na vyhledávání

Evidenční číslo	Periodikum	Vydavatel	Obsahové zaměření	Okres	Kraj	Periodicita	Evidováno	Přerušeno	Ukončeno
1 E 16973	ČESKOLIPSKÝ DENÍK	VLTAVA-LABE-PRESS, a.s.	Další tiskoviny pro veřejnost (nelze jinam zařadit)	České Budějovice	Jihočeský	312	22.8.2006		

Zpět na vyhledávání

© 2007 Ministerstvo kultury · informace o webu · napište nám · mapa stránek · Registr oznámení

POWERED BY WEBTODATE

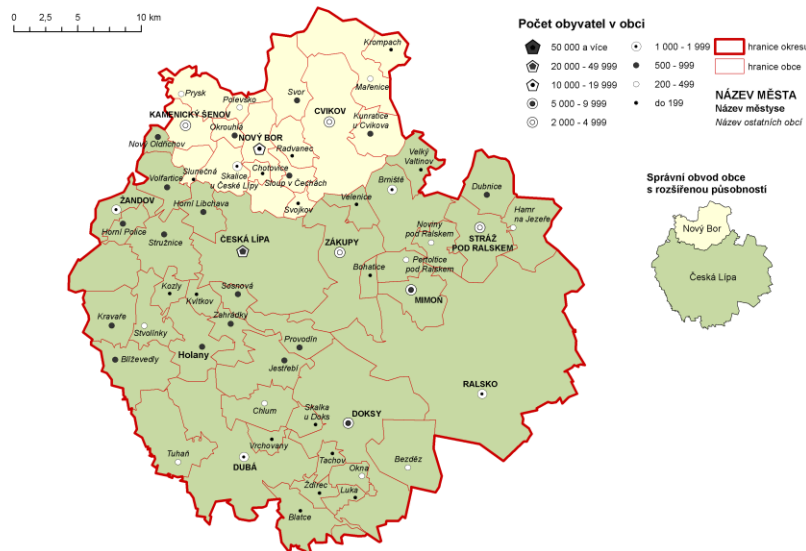
Českolipský deník⁸ je registrován u MK ČR pod evidenčním číslem E 16973. Periodicitu má 312/365. Jeho vydavatelem je VLTAVA-LABE-PRESS, a.s., přičemž oficiální změna vlastnictví se eviduje ke dni 22. srpna 2006 (viz Obrázek 9).

⁶ Zdroj: Waschková Císařová, 2007, s. 65.

⁷ Zdroj: MK ČR [online, 2015].

Příloha 3: Změna územního rozsahu okresu Česká Lípa⁹

ADMINISTRATIVNÍ ROZDĚLENÍ OKRESU ČESKÁ LÍPA

Původní územní rozsah byl ustanoven v roce 1960¹⁰ a zůstal ponechán beze změn do 1. ledna 2007¹¹, kdy došlo k odtržení obce Jablonné v Podještědí a Janovic v Podještědí, které byly přičleněny k okresu Liberec. Za příčinu této změny je možné považovat zrušení okresních úřadů v r. 2003 (Sovadina a kol., 2007, s. 283–286).

⁹ Údaje byly získány z Českého statistického úřadu [online, 2015].

¹⁰ Zákon o novém územním členění Československého státu č. 36/1960 Sb.

¹¹ Zákon č. 513/2006 Sb.

Příloha 4: Průvodní dopis

Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.
Smetanovo nábř. 6, 110 01 Praha 1
TEL: (02) 22112252
TEL/FAX: (02) 24235644

Praha, 15. října 2015

Vážená paní, Vážený pane,

obracíme se na Vás s prosbou o spolupráci při výzkumu, který sleduje proměnu charakteristik subsystému lokálního a regionálního tisku po r. 1989. Výzkum je součástí rigorózní práce, která bude obhajována na Katedře žurnalistiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v následujícím roce.

Cílem empirického výzkumu je aplikovat strukturálně-transformační činitele na regionální deník, sledovat vyplývající souvislosti a dobové změny. Předpokládáme, že souhrnná zjištění budou publikována na webové stránce Evropské observatoře žurnalistiky (<http://cz.ejo-online.eu>).

Obracím se na Vás jako na šéfredaktora/torku Českolipského deníku a prosím o spolupráci spočívající v poskytnutí monitorovaného rozhovoru. Struktura rozhovoru je zaměřena na Vaše zkušenosti a názory z oblasti fungování regionálních médií. Předpokládaná délka je jedna hodina. Budeme velmi rádi, pokud se zapojíte a Vaše názory se stanou součástí výzkumného šetření.

Ujišťuji Vás, že se získanými údaji bude zacházeno podle pravidel vědecké práce a mezinárodních standardů ESOMAR. Veškeré získané údaje jsou přísně anonymní a slouží čistě k akademickým účelům.

Předem děkujeme za Vaši ochotu.

Mgr. Hana Karolína Kobulejová
Řešitel projektu

Kontakt:

Tel: 606 593 141, email: Kobulejova@seznam.cz
Fakulta sociálních věd UK v Praze, Smetanovo nábřeží 6, 110 01 Praha 1

Příloha 5: Struktura hloubkového rozhovoru

ROZHOVOR

Pracovní pozice:

Dosažený stupeň vzdělání:

Délka praxe v médiích:

Délka praxe v Českolipském deníku:

Datum rozhovoru:

Souhlasíte se zpracováním poskytnutých údajů pro studijní účely?

I. STRUKTURÁLNÍ TRANSFORMACE TISKU

1. Jak podle Vás celoplošné změny v mediálním systému po r. 1989 ovlivnily subsystém regionálního a lokálního tisku?

2. Myslíte si, že strukturálně-transformační činitele měly na regionální média příznivý či nepříznivý dopad? Tvrzení prosím zdůvodněte.

3. Mají podle Vás regionální média stabilnější postavení, zvýšil se jejich vliv i pozice v mediálním systému, nebo došlo k opaku?

4. Co dle vlastního názoru považujete za nejvýraznější změnu strukturální transformace tisku vzhledem k regionálním médiím? Volbu, prosím, zdůvodněte.

II. MAKROÚROVEŇ

1. Koncentrace vlastnictví

1. Jak koncentrace vlastnictví regionálního tisku ovlivnila Českolipský deník?
2. Můžete, prosím, upřesnit, jaké nejvýznamnější změny se udály po příchodu vydavatelství VLP, a.s.?

2. Privatizace

1. Jak hodnotíte proces privatizace regionálního tisku z hlediska dopadů na fungování, kvalitu zpravodajství a práci novinářů v Českolipském deníku?
2. Popište, prosím, pozitiva i negativa privatizace, která dle Vás převažovaly, jejich konkrétní projevy a účinky.

3. (De)regulace

1. Domníváte se, že se v Českolipském deníku více dominují regulační nebo deregulační tendence? Popište, prosím, konkrétněji jejich působení.
2. Dochází v Českolipském deníku zároveň k autoregulačním tendencím? Pokud ano, k jakým?

4. Mediálně-systémová koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi koncentrací vlastnictví, privatizací a (de)regulací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

III. MIKROÚROVEŇ

1. Komeracionalizace

1. Jak hodnotíte dopady ekonomických zájmů majitelů na stupeň komeracionalizace Českolipského deníku? Prosím, doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

2. Jakým způsobem byla zachována kvalita a objektivita zpravodajství vzhledem k růstu komerčních vlivů? Prosím doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

2. Racionalizace

1. Jak se racionalizace projevila v Českolipském deníku? Konkretizujte, prosím, podrobněji, jakým způsobem racionalizace ovlivnila organizační strukturu, vnitřní procesy a tvorbu obsahu.

2. Jaký vliv měly nové požadavky racionálního fungování regionálního tisku na práci novinářů regionálního tisku?

3. Centralizace

1. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila rozhodovací a organizační procesy uvnitř Českolipského deníku?

2. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila procesy tvorby obsahu Českolipského deníku?

4. (De)lokalizace

1. Dochází podle Vás v současnosti ke ztrátám lokálních charakteristik nebo k jejich posílení? Prosím, vysvětlíte na konkrétních příkladech.

2. Jakou část zpravodajského obsahu tvoří lokální zdroje a jakou centrálně přijímané informace?

5. Mediálně-lokální koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi komercializací, racionalizací, centralizací a (de)lokalizací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

IV. SOUHRNNÁ KOHERENCE

1. Provázanost mikročinitelů a makročinitelů

1. Vnímáte spojitosti mezi makroúrovní (privatizace, koncentrace vlastnictví a (de)regulace) a mikroúrovní (komercializace, racionalizace, centralizace a (de)lokalizace) vzhledem k Vašemu médiu?

2. Jaký ze jmenovaných činitelů nejvíce ovlivnil vaše médium? Co se následně změnilo?

3. Jaký ze zmiňovaných činitelů nejméně ovlivnil vaše médium? Z jakého důvodu nebyl jeho vliv patrný?

Děkuji za Váš čas i ochotu poskytnout rozhovor.

S pozdravem

Mgr. Hana Karolina Kobulejová

Příloha 6: Transkripce hloubkových rozhovorů

Respondent 1

Datum rozhovoru: 9. října 2015

Místo rozhovoru: kavárna na Škroupově náměstí v České Lípě

Stopáž: 1:17:04

Pracovní pozice: Bývalá redaktorka a šéfredaktorka

Dosažený stupeň vzdělání: Bc.

Délka praxe v médiích: 15 let

Délka praxe v Českolipském deníku: 11 let

Souhlas se zpracováním poskytnutých údajů pro studijní účely: Ano

Respondentka byla srozuměna s účelem rozhovoru, byl jí doložen oficiální dopis, došlo k představení probíraných okruhů a následně jí byl předán vytištěný rozhovor, aby se s ním mohla seznámit. Nahrávka začala ve chvíli, kdy si jej prohlížela.

Co jsou to strukturálně-transformační činitele?

Jestli Vám to mohu vysvětlit, tak strukturální transformace je fenomén a jím se nazývá soubor změn, které se udály v mediálním systému po roce 1989. A v těch změnách jsou definováni stěžejní činitelé. Jedná se především o koncentraci vlastnictví, privatizaci, (de)regulaci a potom o racionalizaci, komercializaci, centralizaci a (de)lokalizaci. A rozděluje se to právě na mikroúroveň a makroúroveň a já je ještě mezi sebou kombinuji.

Já, když teda teďka budu nad tím přemýšlet chvíli...

Samozřejmě, určitě můžete.

Komercializace je podle mne ta nejzásadnější věc, která to ovlivnila.

Ano, na to se tam přesně ptám, co je podle vás nejvýznamnější...

No, já vím, ale když nevím, co, tak jako... jo, protože centralizace, to bylo, racionalizace, no, to taky, to souvisí s tou svobodou, delokalizace, centralizace, jo, okej, a privatizace, protože to souvisí s tou komercializací, protože ve chvíli, kdy byla privátní média... Ano, jo, mně už to začíná dávat, jako jo, jo, dobrý, dobrý. Privatizace, podle mne nejvíc privatizace a komercializace, protože vlastník chce mít z toho zisk. A tomu se začíná přizpůsobovat obsah a tak dále. Deregulace se samozřejmě na tom projevila taky, ta se projevila ale všude. To jako bych asi neodlišovala centrální a lokální média, vůbec ve všech médiích. (...) No, tady to je jasný. Mediálně lokální koherence (...). Blbý je, že já jsem tam v té době nebyla, jo. Třeba teď u týhle otázky, bavíme se teď o 4.2, že já jsem tam nebyla, nicméně ten činitel soukromého vlastnictví začal narůstat, zatímco to na začátku šlo spíše samospádem a já si myslím ještě ke všemu, že tam strašlivě moc zapůsobila ještě ta světová krize před osmi lety, jo, do té doby to bylo nějak a pak díky tlaku na to, aby ten provoz byl co nejefektivnější, nevím, jestli nejefektivnější, ale aby se osekaly vlastně ty zbytečné náklady, tak pak se tam hodně přitvrdilo. Takže jedem.

Tady si můžete dělat poznámky, pokud budete chtít, kdybyste se chtěla třeba k něčemu vrátit.

Jo, kdybych něco potřebovala. Takže, jak podle Vás celoplošné změny...

Můžete mi, prosím, ještě říct tu hlavičku.

Jo, takže (podepisuje jméno), bývalá redaktorka plus šfr., jo, šéfredaktorka, Bc., v médiích cca... dosud?

Ano.

Čili asi tak patnáct. Délka praxe, tam jsem, myslím, byla 11 let. A dneska, nevím kolikátého je?

Devátého října.

Tak. Ano, souhlasím s poskytnutím pro studijní účely.

I. STRUKTURÁLNÍ TRANSFORMACE TISKU

1. Jak podle Vás celoplošné změny v mediálním systému po r. 1989 ovlivnily subsystém regionálního a lokálního tisku?

Do roku 89 byl regionální tisk v podstatě odrazem místní lokální politiky tehdejšího režimu. Tam já si myslím, že v podstatě to, co bylo ve velkém, se kopírovalo v malém. Byť si myslím, že tento princip funguje jak na centrále, tak v regionu... dodneška, nicméně se to samozřejmě tím kontextem měnilo. Čili zejména došlo k tomu, že bylo možné psát svobodněji i o kontroverzních tématech a podobně. To je podle mne ta zásadní změna z hlediska novinářského. Potom tam samozřejmě do toho zasahuje ta postupná... takhle ještě, ta změna směrem ke svobodě slova šla rychle. Změna ke komercionalizaci, bych řekla, že šla postupněji, jo, že tam se to nezměnilo úplně ze dne na den, tam to postupovalo o něco pomaleji, nicméně to šlo ruku v ruce, stačí?

Ano, souhlasím s Vámi.

2. Myslíte si, že strukturálně-transformační činitele měly na regionální média příznivý či nepříznivý dopad? Tvrzení prosím zdůvodněte.

Hm. Myslím, že to se nedá oddělit příznivý a nepříznivý, ale řekneme si, v čem příznivý a v čem nepříznivý.

Ano, určitě.

Takže to plus bylo určitě v tom, že média, novináři obecně, se přestali bát psát i o kontroverzních tématech a díky tomu, k tomu se dostaneme i v těch dalších otázkách, ale díky tomu, že se snažili zajistit si co nejvyšší prodejnost, tak se začala objevovat témata, která se do té doby neobjevovala, vlastně my jsme tomu vždycky říkali... co lidi trápí, co je zajímavá. Takže to je vlastně plus, nicméně je to zároveň mínus, protože vlastně v tom podbízení se, podbízění bych možná dala do uvozovek, ale v tom podbízění se čtenáři, média, a to i lokální, jdou často po věcech, které... já nechci použít slovo bulvární, protože v tom regionu ta

bulvární témata až tak často nezaznívají, jsou to možná marginálie, které vlastně de facto život lidí v těch městech či obcích neovlivní, nicméně ti lidi se po nich pídí a jako příklad bych uvedla krimi zprávy, jo. Známa lékařka se těžce zraní na přejezdu. To byl jeden z nejčtenějších článků za moji kariéru.

Paní Radotínská?

Radotínská, jo. No. A už jsme u toho bulváru. A jsme u toho. Byť z úcty k té paní to samozřejmě nechci takhle to, ale byla to skutečně jedna z nejčtenějších věcí. Takže vlastně na místo, abychom řešili opravdové problémy nebo něco, co nám konkrétně zlepší život, tak se čtenáři v podstatě zajímají o tohle. A jestli to je dobře nebo špatně, to už je potom další otázka. Je to?

Je to výborně srozumitelné.

3. Mají podle Vás regionální média stabilnější postavení, zvýšil se jejich vliv i pozice v mediálním systému, nebo došlo k opaku?

Jo, kontrolujte to, jestli to běží. To je dobrá otázka, ale já si myslím, že se ten vliv asi zvýšil.

Ano.

Byť my se bavíme v mediálním systému. Tak. Když si vezmu například Českolipský deník, tak se tento vliv určitě zvýšil. Pokud si vezmu týdeník 5+2, který je taky regionální, přísně regionální, tak tam si myslím, že třeba tenhle týdeník tu svoji šanci mít nějaký zásadní vliv docela prošťuroval. Takže asi, jak která. A podle mne to závisí hlavně na kvalitě toho média.

Na kvalitě, ano.

Jo. Na kvalitě. Taky je rozdíl týdeník a deník. To je další věc, nicméně k tomu se dostaneme časem v dalších otázkách. Já si myslím právě, že to je díky té snaze majitelů, v tomto případě Andreje Babiše nebo Agrofertu, abychom nebyly osobní. Je to v podstatě o tom, že se snaží zachovat si vliv, ale nechce do toho dávat moc peněz. Tam nastaly takový změny směrem k šetření, že už v podstatě nemůže svým obsahem, týdeník 5+2 nemůže zpravodajským obsahem konkurovat třeba Českolipskému deníku nebo tomu regionálnímu deníku. Čili stabilnější a navíc ještě... My se bavíme o Českolipském deníku, což je ale v podstatě celostátní médium. Tam je potřeba si připomenout to, že stabilnější postavení je také ekonomické postavení. A v tom velmi pomáhá vlastně ta celostátní působnost. Jo, když bychom si vzaly, že někde mají výrazně lokální třeba nějaký deník, i když deník byl, co vím, třeba v Jičíně a vlastně se to nevyplatilo dělat, když to bylo jenom pro Jičín. Dneska je z toho týdeník nebo čtrnáctideník, dokonce. Takže, jo, ten deník, díky tomu, že je celostátní, tak vlastně nějakou pozici má, i ta čtenost celostátní je velice slušná, nicméně pokud by byl jen sólo, tak se to, podle mého názoru, může dlouhodobě uživit na elektronické úrovni, nikoli v papírové. To jsem zvědavá, až tohle budete přepisovat, to Vás lituju.

A mohla bych Vás ještě poprosit, jestli byste se vrátila k té celostátní působnosti Českolipského deníku?

Tam vlastně jde o to, že ten Českolipský deník... Nebo vlastně deník je deník a ten Českolipský... Tady je podstatné to, že každý regionální deník má pouze několik stran

regionálních a ten zbytek, to je vlastně celostátní. Takže vlastně každý, kdo si koupí Českolipský nebo Děčínský nebo Ústecký nebo jakýkoliv deník, tak určitě tam má část zpravodajství vlastně z celé republiky, byť ti lidi to moc nevyhledávají. Pak tam je nějaký trošku sportovní zpravodajství a dál tam jsou i nějaký takový magazínový věci nebo publicistika a podobně. Velmi oblíbené musím říct, že byly křížovky. Tam prostě, když jsme přestali mít křížovky, lidi nám volali a zlobili se... a sudoku je nenahradilo, ne (smích). Jo, takže vlastně ten deník, kdyby býval vycházel jenom jako deník, jako to místní médium, tak by to nemělo šanci na přežití, jo.

To je důležité.

To je pro vás důležité, dobře.

Takže to myslíte tedy z tematického hlediska tu celostátní charakteristiku, ale nikoliv z distribučního, to je stále v okrese?

Deník je deník a má svoji základní část. Má, já nevím, když si vezmeme, já netuším, kolik má teď stran, já myslím, že dvacet čtyři nebo dvacet, jo, tak z toho se v té redakci lokální píše titulka, dvojka, trojka, pak se tam dělá nějaký kulturní přehled a taky se tam doplňuje sportovní zpravodajství. Takže ono z těch dvaceti... no, dvacet, ono jich může být vlastně i víc, že jo, tak z těch dvaceti stran, dejme tomu, tam je pouze čtvrtina lokální. Tam ten zbytek je prostě...

Pouze čtvrtina.

Čtvrtina, no, krajská a pak už celostátní. Jako uvědomte si, že těch dvacet stran ti čtyři redaktoři, kteří tady jsou, by nikdy v životě neopsali, jo. A kdyby to mělo být jenom vlastně z toho lokálu, tak v tom lokále skutečně není zase tolik zpráv, aby naplnily prostě všechno. Takže tam se to různě... Nebo se dělají různé skládané články, že prostě jeden okres dodá tohle, jo, že prostě se píše o tématu, já nevím... žně v Libereckém kraji. Tak každý okres do toho něco dodá a je z toho článek a mají ho všichni, jo. Takže tam jde o to, že vlastně ten lokál nenaplní nikdy těch dvacet stran. Plus k tomu musíte mít ještě inzerci. A teďka nastává to, o čem pořád mluvím, že ještě se to musí zaplatit, jo. Takže vlastně ještě se k tomu musí nabrat inzerce a plus se to ještě musí prodat. Takže na tom se podílejí ty okresní redakce, krajská redakce a centrální redakce.

A zpravodajství máte více z vlastních zdrojů než z ČTK? Tento proces jde tedy více mezi redakcemi...

Deník podle mne využívá zpravodajství ČTK, ale to je agentura.

Agentura ano.

Tam to zpravodajství si nakupují. Tam záleží na tom, jak který zprávy. Podle mne spoustu zpráv si deník píše sám a některý bere z četky. To ale se může stát i třeba na lokále, že se něco stane a ten den je x akcí, takže prostě se řekne, že si tu zprávu vezmeme četky. Není to nějaký pravidlo. To je prostě tak, že některý zprávy si uděláme a některý si bereme z četky.

A když se zprávy přebírají z cizího zdroje, a to buď z ČTK, nebo z krajské redakce, tak je tento proces sběru zpráv rovnocenný? Nebo nějaký dominuje, že např. přijímáte více zpráv z ČTK nebo z krajských redakcí?

Ne, to ne. Pokud má redakce deníku, jakákoli, svoji zprávu, tak ji z ČTK nebereme, nebo maximálně doplníme s četkou.

Ano, ano.

Prostě, zavraždili Housku, toho sociálního demokrata v Chomutově, jo. A teď je x zdrojů na to. Tak samozřejmě, vezme se, co píše četka, to je základ. Ale stejně u takto důležitých zpráv se vysílá zpravodaj, který jede na místo a zjišťuje si svoje, jo. To je u takto důležitých zpráv... a samozřejmě se hlídá, kdo, co... něco mají jiný redakce... On je z Chomutova, jeho partnerka Vaňhová byla z Ústí, čili se to kompiluje, to se dává dohromady, prostě ty redakce spolupracují. Jenomže pak jsou akce typu otevření něčeho... třeba je to důležitý pro ten region, nicméně je to taková zpráva, že se může vzít z četky a už se tam redaktor neposílá, rozumíte.

Určitě.

To je případ od případu. To není jako, že by se řeklo... mustr, anebo že bychom si to počítali. To, co dělá Českolipský deník, to je zhruba těch šest stran, jo, a ty se z valné většiny dělají zpravodajsky, dělají vlastními silami, jo... z většiny, ne, že pořád, jo, ale prostě, ono taky záleží na stavu mužstva, jestli někdo onemocní nebo zkolabuje nebo něco takovýho. Ale tam je to gró, ta vlastní práce.

Samozřejmě.

Krajské zprávy má na starosti krajská redakce, která... v Libereckém kraji jsou čtyři, vlastně tři okresní redakce. Česká Lípa, Liberec, Jablonec. Turnov ten už se přifařil ke Krkonošskému deníku, jo. Takže vlastně ta krajská redakce si plní svoje stránky krajskými tématy a zase je to na nich, jak to udělají. Jestli třeba perfektně funguje PR kraje, takže vlastně oni si tam můžou brát tyhle věci a nemusejí tolik čerpat z četky, jo. Takže, zase, a v tom celostátu, to je jako by obdobný, nicméně ta celostátní nebo ta pražská redakce... a tam se dostaneme právě k tomu, že spousta lidí byla propuštěná. Čili... jak se snižovaly stavy, tak se samozřejmě tomu úměrně zvyšuje poměr článků přijímaných z četky. Ale určitě se nedá říct, že by to mělo nějaká pravidla, procenta... nebo, že by to bylo omezený, jo. To se takhle říct nedá, to je prostě den ode dne.

Takže ten poměr článků z četky je v Českolipském deníku variabilní.

Ano.

Tak to jsem přesně potřebovala vědět.

Tak to jsem se k tomu dlouhou oklikou dostala (smích).

4. Co dle vlastního názoru považujete za nejvýraznější změnu strukturální transformace tisku vzhledem k regionálním médiím? Volbu, prosím, zdůvodněte.

Čili tady jsme si to řekly, že to byla privatizace. Nebo takhle, v první fázi deregulace. Podobně jsem odpovídala na tu první, tam vlastně ta svoboda a tak dále, ta zasáhla, plus se vlastně začali angažovat lidi, kteří třeba by to do té doby nedělali a podobně, nemohli by, nebo já nevím. A potom druhá věc je ta privatizace, kdy se vlastně s ohledem na zisk majitele začalo hledět na obsah asi trošku jinýma očima než do té doby. Navíc se začaly hlídat náklady a vlastně já, když jsem nastupovala, tak my jsme těch stránek psali asi... my jsme měli každý den raz, dva, tři, myslím, že čtyři zpravodajské strany, což bylo strašlivě moc, takže se tam psala každá skoro každá událost, jo.

A nevzpomenete si, v jakém roce jste nastupovala, abych to měla časově zařazené?

Tak asi 2000. Určitě, jo, určitě to nebylo nějak víc, já si myslím, že to byl rok 2000, jo. Tam se to pak začalo hodně racionalizovat. Což si myslím ale, že v téhle fázi to bylo ku prospěchu věci, protože do téhle doby jsme tam skutečně otiskovali články o každé pomalu besídce. Samozřejmě tam byly stěžejní důležité věci a pak už se tam prostě na ty zadní strany dávaly opravdu teda kraviny. Nevím, jestli se do výzkumu smí říkat kraviny. Z mého pohledu, z pohledu čtenáře, to byly opravdu věci, dobře, použiji nějaké jiné slovo, věci, které zajímaly opravdu mizivou část čtenářů, jo.

Mizivou část, určitě.

Tak, jestliže mám dítě na besídce, tak to zajímá ty rodiče těch dětí na besídce, možná ještě babičky, dědečky a víc už nikoho.

II. MAKROÚROVEŇ

1. Koncentrace vlastnictví

1. Jak koncentrace vlastnictví regionálního tisku ovlivnila Českolipský deník?

(...) Možná v tom, co jsem už řekla. V té době tam také byly úplně strašlivě nízký platy, špatná technika, co se týče počítačů, já nevím, fotoaparátů a podobně, to byla opravdu hrůza, nicméně pak tam přišel nový šéfredaktor do Prahy, který nakoupil vybavení a dokázal vlastně to zvednout, jakože jsme se dostali alespoň na úroveň, dejme tomu, Mladý fronty... nebo jsme se jí přiblížili dost.

A víte jméno toho šéfredaktora?

Roman Gallo. Ale... kdy to bylo. Asi tak 2004, přibližně, jo. Tenkrát prostě se majitelé rozhodli to doinvestovat, ale to už opravdu bylo, podle mne, za hranou dávno, jo. Dokonce se i nějakým způsobem dokonce zvedly trošičku platy.

A majitelé byli?

Ti majitelé byli pořád stejný. Já, když jsem tam v tom roce 2000 nastoupila, tak to už byli Diekmannovi, jo. Tohle předtím bude vědět Míla Novej, ten vývoj, jo, já jsem tam v té době nebyla, takže jak to byl Českolipský průboj, nebo napřed nástup a pak průboj a pak ty deníky

koupili Diekmannovi, tak já už jsem tam přišla v době, kdy to vlastně měli, alespoň doufám, ale myslím, že jo, to by se neměnilo. Já jsem prostě měla smlouvu s VLP, takže jako, jo, takže tam skutečně to bylo podfinancovaný a oni to nějakým způsobem dofinancovali, nicméně to, co dofinancovali, tak slouží dodneška, jo. To už zase jako pak podruhý, už druhá taková vlna nenastala.

2. Můžete, prosím, upřesnit, jaké nejvýznamnější změny se udály po příchodu vydavatelství VLP, a.s.?

Já si hlavně vůbec neuvědomuju, no, ono už je to taky dávno, ale já si hlavně neuvědomuju, že bychom patřili pod něco, já si myslím, že jsem vždycky měla smlouvu s VLP, no, fakt jo. Nejvýznamnější, to nemůžu, protože já si myslím, že jsem tam celou dobu byla za VLP. Možná, že se změnil název, ale ten majitel byl podle mne stejný, já myslím, že jsem nastupovala k Němcům, jako v uvozovkách, jo.

2. Privatizace

1. Jak hodnotíte proces privatizace regionálního tisku z hlediska dopadů na fungování, kvalitu zpravodajství a práci novinářů v Českolipském deníku?

Čili já bych neměla odpovídat na tuhle otázku. Jako takhle a hlavně... k týhle otázce řeknu, tam v podstatě pracovali stejní lidé, takže v podstatě kvalita byla daná asi jejich úrovní, která nebyla špatná, když vzpomenu Helenu Plickovou, budiž jí země lehká. Ale byla tam zásadní věc, že ty platy byly skutečně nízký, takže v podstatě tam vystudovanej novinář nebyl žádný, co já pamatuji. Možná se pletu, ale pokud vím, tak Helena byla učitelka, jo. Vždycky to byli... byť to byli vysokoškoláci, ale jako novináři tam v podstatě nepracovali, protože ti, co byli dobří, tak se uchýlili jinde nebo byli v Mladý frontě třeba, jo.

Nezaznamenala jste žádné zásadní...

Já jsem tam hlavně v té době nebyla, takže...

2. Popište, prosím, pozitiva i negativa privatizace, která dle Vás převažovaly, jejich konkrétní projevy a účinky.

Tak, to jsme zase u toho. Tam jako... byť si myslím, že privatizace je jeden ze zásadních činitelů, který ovlivňoval a ovlivňuje regionální deníky, jo, tam si myslím, že je to zásadní činitel. Nicméně v souvislosti s tou privatizací, já bych tady možná zmínila tu celosvětovou krizi, kde se vlastně nejenom ty výrobní podniky začaly chovat opravdu tržně nebo sebezáchovně, ale hlavně se tak začali chovat i vydavatelé. A to je, myslím, důsledek té privatizace, protože vlastně, byť se tam šetřilo vždycky, jak už jsem řekla, tak vlastně po nástupu krize tam došlo k... protože... takhle to řeknu, dopovím větu, aby to bylo úplné. Došlo k zásadnímu omezení počtu redaktorů a toho všeho, protože vlastně podíl, když se vydávají noviny, tak podíl těch mzdových nákladů na redaktory je jedna ze zásadních položek toho rozpočtu, jo. Další jsou samozřejmě provoz tiskáren a papír a tak dále, ale pokud se nemýlím, tak ty platy redaktorů tvoří asi 70% nákladů, ale to bych si ověřila, jo. Ale vím, že to je takováhle zásadní částka, tudíž když oni chtěli začít šetřit, tak samozřejmě začali šetřit na lidech. Takže ta racionalizace, byť se v první fázi projevila na rozumném omezení těch stránek, o kterých jsem mluvila, tak pak už to přestávalo být rozumný a právě to mělo dopad na to, že se vlastně z redaktorů stali multifunkční lidi.

Ano.

To znamená, že my jsme tam nastoupili jako píšící novináři, nicméně pak jsme se museli naučit fotit, pak jsme se museli naučit stříhat krátký videa, obsluhovat sociální sítě a vlastně tohle všechno dohromady, jo. Takže ten redaktor dneska už není ten čapkovský, který dokáže si s jazykem hrát a dělat, co chce, ale je to v podstatě takovej brouk pytlík a prostě člověk pro všechno. A to si myslím, že nějaké... na začátku té privatizace to mělo nějaké dopad, tak bych řekla, že druhý zásadní zlom byl právě v době té krize a těsně po ní...

Ano.

...jak oni se snažili zachovat si ty noviny a být někde v černých číslech, a to se jim dařilo se střídavými úspěchy, jo. Tak.

3. (De)regulace

1. Domníváte se, že se v Českolipském deníku více dominují regulační nebo deregulační tendence? Popište, prosím, konkrétněji jejich působení.

Co je přesně deregulace nebo regulační a deregulační tendence?

Tak hlavní rozdíl je v tom, že regulační se týká státních zásahů do mediální sféry, třeba tiskový zákon zmíním jako nejzásadnější...

No, já teda si myslím, že by ten tiskový zákon mohl být klidně přísnější v nějakých věcech. Ne, já si nemyslím, že náš současnej tiskovej zákon je nějak nedemokratickej, jo. Já si myslím, že to je v rozumný míře omezující činnost těch novinářů nebo vůbec těch vydavatelů novin. Takže nějaká regulace prostě být musí, musí to mít mantinely. Takže tím, že jsme se tím zákonem řídili, tak nás to v žádném případě neomezovalo na tom, že jsme mohli nebo nemohli informovat. Jako to, že musím mít něco ověřený a že musím psát v podstatě pravdu a mít tam obě strany, tak to si vůbec nemyslím, že by bylo ke škodě věci, já si myslím naopak, že to je naprosto v pořádku. Samozřejmě jsme se tím řídili.

Určitě.

2. Dochází v Českolipském deníku zároveň k autoregulačním tendencím? Pokud ano, k jakým?

K autoregulačním tendencím. Já si myslím, autoregulaci má každej. Měla jsem ji i já... a myslím, že ji měli a mají mí kolegové. Ale není to otázka Českolipského deníku, řekla bych, že to je obecná otázka, protože nikdo z nás není bez názoru. Prostě v těch novinách pracují lidé, kteří mají názor. A já se mezi to samozřejmě také počítám. Jestli myslíte tou otázkou to, že bych se něčeho bála, tak i to se stalo, že jsem možná o něčem nenapsala, nicméně to je, já nevím, to možná není ani procento případů, jo. To byly možná jednotlivý věci, kde to spíš možná nebylo až tak úplně vyargumentovaný. Ono je totiž jako... ten regionální tisk má totiž svoji specifikou.

Ano.

A tou je to, že my všichni odsud pocházíme, takže se víceméně s někým známe a s někým neznáme. Ale spíš se známe, že jo. A známe se ze školy a já nevím, odkud... a chodili jsme s dětma do poraden a já nevím, co všechno. Takže oproti Praze je pravda, že se některý věci psaly třeba hůř, no, ale tam zase... s tím jsme počítali v tom systému, že prostě já, když jsem měla... hele, já toho člověka já znám, no, tak to mohl napsat kolega.

Ano, aby to bylo...

...jednak aby to bylo objektivnější a jednak nejde úplně všechno o všech psát. Byť bych řekla, že dneska už se na to nehraje, dneska už je to posunutý až do nějakýho bulváru. Ale vzhledem k tomu, že odtud pocházím, že tu žiju celý život, no tak jako... něco bych asi připustila, co se týče autoregulace, ale určitě to nebylo v nějakých zásadných věcech, jo...

Ano.

A to, že mi vyhrožovali, a to že mne pomlouvali a to že se o mně říkalo, že jsem lesba, a pak tohleto a támhleto, o mně se toho říkalo tolik. Jo, to zas taky k tomu, ale to zase mne nezastaví, to mne naštvalo a naopak ještě poňouklo, abych o těch věcech psala víc. Takže, jak jsme tady víc těsný, tak samozřejmě se v to v tom odráží, no. Ale je pravda, že jsem v životě odmítla, co si pamatuji, to jsem odmítla opravdu psát jednu věc, ale to nebylo o autoregulaci, ale to bylo o tom, že jsem dostala příkaz z Prahy ten článek napsat nějak a já prostě vím, že to tak nebylo a já jsem prostě řekla, ať mne klidně vyhoděj, ale já prostě takový bláboly psát nebudu.

A mohla bych se zeptat, jak jste říkala příkaz z Prahy, tak vzhledem k této vazbě, tam funguje nějaký vnitřní řád, nějaká vnitřní pravidla, která jsou interní a kterých se musíte držet, která jsou regulační, ale fungují jenom v rámci regionálního média?

Ne, tam v podstatě každý ráno je porada. A teď. Já vím, čeho se to tenkrát týkalo, ono se to tenkrát týkalo toho mačetovýho útoku. Stalo se to, že se v Novém Boru odehrál mačetovej útok a pak se to přeneslo na Šluknovsko, kde ale to byl velkej průšvih, jo, tam ti lidi skutečně vycházeli do ulic, kdežto tady si to lidi tak docela elegantně vyříkali. Jenomže lidi v Praze oni nerozlišují Novej Bor a Šluknov, takže oni chtěli napsat ten článek, ale poslali to prostě, jakože to musí být z Nového Boru, ale vůbec si neuvědomili, že my nejsme Novej Bor, jo. Takže pravidla, jo, objednávka, samozřejmě když se řeklo, že... Povodně, hezky. Taky takovej hezkej příklad, jo. Prostě, jsou povodně. A oni chtěli v Praze udělat, já nevím, dvě nebo tři strany o povodních. Tak si prostě objednájí prostřednictvím krajských redakcí nějaký téma. Takže to ten systém umožňuje, ale zase zároveň umožňuje zpětnou komunikaci a říct: „Hele, stalo se.“ Hele, lékaři stávkují. Oni stávkovali v celé republice, ale ne v Český Lípě. To je dávno, prostě pradávno. No, tak jako nemůžu psát, byť si to ta Praha objedná, tak já přece nemůžu psát, že stávkují lékaři, když oni de facto... Tak oni tam dali odstaveček, že všude stávkují, jenom v České Lípě ne, jo. (smích)

A to se stalo...

Já vím, že jsem po tomhle, já si nevybavuju, jestli se mi to stalo v rozhlase nebo už v těch novinách. Ale já vím, že prostě všude stávkovali, ale tady nestávkovali (smích). Nebo prostě je kalamita, všude je kalamita, tady není kalamita, protože tady jsme níž prostě o těch, já nevím, o těch pár desítek metrů, jo. Prostě Liberec, Jablonec, plná kalamita, jo. No, tak nepíšeme pochopitelně, že je kalamita, když není, jo. Ale ta Praha to skutečně nerozlišuje.

Mně se stalo a teď nevím, jestli jsem bylo v deníku, myslím, že jo, že krachnul Crystalex, jo, to jsem byla ještě v deníku. Ona se udála nějaká výstava. A teď oni mi z Prahy začali volat: „Jak můžete mít výstavu, když vám krachnul Crystalex?“ Já říkám: „Ale my máme v Novém Boru dalších padesát skláren.“ Jo? (udiveně) Takže deregulace, jo. Tohle je regulace hloupostí tak trošku nebo nezna... Tak samozřejmě, oni nemohou v Praze znát každý kout, jo. Ale ve chvíli, kdy si začnou myslet, že ho znaj, tak je to docela malér, tak se to musí jakoby vysvětlovat.

Ano, děkuji za odpověď.

4. Mediálně-systémová koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi koncentrací vlastnictví, privatizací a (de)regulací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

Takže souvislosti mezi koncentrací, privatizací, deregulací uplatňující se na... vzhledem k Vašemu médiu. Já to vnímám jednoznačně ekonomicky. Tohle funguje, ale je to jednoznačně daný ekonomickým ziskem majitele. Tam pokud se zjistí, že když budeme psát, to není konkrétní příklad, ale napadá mne... o tom, že uprchlíci jsou špatně, že to zvedne prodejnost, tak se o tom bude psát. A najde se třeba... a nebude to tak, že já půjdu přes svoje přesvědčení, ale najde se redaktor, který to bude psát.

Určitě.

Jo, zase, co člověk, to názor, jo. Tak prostě ten, komu to bude nejvíc sedět, ten se toho chytne a bude tím ty noviny krmit. Takže já si vůbec nemyslím, že by to... a to jsem se skutečně přesvědčila třeba i u toho Babiše, že by to šlo po nějakých stranickéjch liniích. Dneska bych to nechtěla soudit, jo, ale v podstatě my jsme... já jsem nezažila víceméně, že by mi někdo řekl, jako o těch socanech nepiš nebo napiš o těch komunistech nebo o tý ódesce. Stalo se, že jsem musela před volbama v kampani vysvětlovat, proč paní starostka měla takhle velkou fotku a ten z jiný... no, ale z jiný akce, chápete to, to byl zpravodajskej článek, to nebyl žádněj PR. Nebo myslím, že to bylo opačně. Prostě něco se stalo a tam na tý fotce byl někdo, kterej buď kandidoval, nebo byl člen strany, která měla jako možnost uspět a pak se psalo o něčem jiným a tam byla fotka paní starostky Moudrý a ta byla menší. Tak to jsem jednou musela vysvětlovat. To se teda stalo opravdu, jo.

A jestli bych se mohla zeptat, jakou stěžejní souvislost vidíte mezi všemi činiteli, které jsme teď probíraly? To je podle Vás ekonomický faktor?

Já si myslím, že to je jednoznačně economickej faktor, že to stěžejní je koncentrace vlastnictví, privatizace, jo. Prostě to spolu souvisí. Je to snaha mít co největší zisk toho majitele. Ten majitel se chová nějak, jo. Já věřím tomu, že kdyby se řeklo, že když na tu akci třikrát za rok přiletíme vrtulníkem a že to zvýší třikrát nebo xkrát prodejnost. To je asi blbej příklad, protože vrtulník je moc drahej. Přijedeme na elektrokole, jo, tak prostě nám ty elektrokola koupili, jo, prostě bez ohledu na to, jestli to má nebo nemá smysl. Tam se brala jednoznačně prodejnost, protože samozřejmě ten prodej těch novin vlastně hradí náklady na tisk a prodej reklamy, když to úplně zjednoduším, jo, prodej reklamy hradí naše náklady jakoby na redaktory a na chod tý redakce, zhruba, nebo bejvalo to tak, jak je to dneska taky nevím. Takže tam se jednoznačně počítá. Počítá se, počítá. Tam vůbec nejde o to, kdo má pravdu nebo kdo tu pravdu nemá, tam se počítá.

A z hlediska politického faktoru, ten myslíte, že je méně významný?

Ten je druhotný. Jestliže nám sociální demokracie dá deset milionů na nějakou kampaň, tak v podstatě ty noviny naplní tou reklamou, jo. Ale že by mi někdo řekl, hele, ty socani nám dali deset mega, nepiš tohle. Ne. Jedině, stalo by se to jedině v příkladě, že by zase ty podklady byly tak slabý, že by se zvažovalo ano/ne, ale to by se stalo vždycky. To prostě není. Hlavně to nesmělo být teda na jedný stránce. To zas bylo, ale že bychom o tom... Nebo prostě oni si dávali reklamu ve středu a v pátek, tak jsme v úterý mohli napsat, jo, takhle. Ale o tom, že by se nějaký téma vyhodilo z politického hlediska nebo že by prostě byl... ředitel se choval úplně stejně jako jakýkoliv podnikatel, kdo platil, tomu sloužil, ale protože vlastně on nevěděl, protože každou chvíli, téměř každé rok jsou nějaký volby, no, tak prostě, jsem kamarád se všema. To prostě je jednoznačně ekonomický hledisko.

To je pro mě důležité, protože já se přesně věnuji srovnání těchto hledisek.

To je pro vás důležité, jo. Ne, určitě druhotný.

Druhotný, dobře.

Jako samozřejmě nějaký tamhle DSS, jo, dělnická strana, tu neměl rád nikdo, ale oni si zase nedávali inzerci. Tak jako to už je pak těžký posoudit, co bylo dřív, jestli slepice nebo vejce, jo. Nicméně jako to už byla extrémní strana, jo, takže jako tam to bylo prostě... Ale i o tom jsme informovali, když demonstrovali v Boru, tak samozřejmě jsme o tom informovali, nicméně podle pravidel a zásad žurnalistiky, vyvážený zpravodajství, kdo tam byl, kdo tam nebyl. Oni jim tam nepřišli lidi, takže ono to bylo takový jednoduchý.

Tak to je výborné.

III. MIKROÚROVEŇ

1. Komeracionalizace

1. Jak hodnotíte dopady ekonomických zájmů majitelů na stupeň komercionalizace Českolipského deníku? Prosím, doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

No, tak to jsem asi už zodpověděla. Prostě komercionalizace je zásadní věc.

Samozřejmě.

2. Jakým způsobem byla zachována kvalita a objektivita zpravodajství vzhledem k růstu komerčních vlivů? Prosím doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

Já si myslím, že tohle v podstatě zajišťuje, tam to bylo prostřednictvím krajský šéfredaktorky nějakým způsobem, nebo i mne jako šéfredaktorky, na to já jsem dbala, aby to prostě bylo opravdu v nějakých mezích.

Ano.

...protože... takhle... a zase na tom má zájem v podstatě i ten majitel, aby se to tvářilo nebo alespoň z větší části. Já netvrdím, že jsem vždycky byla objektivní. Vždy jsem byla objektivní vzhledem k tomu, kolik jsem měla informací, jo. Takže takový to, to už bychom se dostali do filozofie a my jsme byli v realitě. Ale když ty noviny jsou skutečně objektivní a umí napsat ty věci tak, jak doopravdy jsou, tak zase se zvyšuje zájem čtenářů, a to dělá tomu majiteli dobře. Takže už ten sám majitel nebo prostřednictvím těch manažerů si hlídají, aby to prostě nesklouzlo do nějaký... jakoby extrému, jo, protože tím by ztratili na své důvěryhodnosti, a to je špatně pro toho majitele, takže tak asi.

A ohledně vazby s krajskou redakcí, ta funguje jakým způsobem? Takovým, že se připraví noviny k vydání a krajská šéfredaktorka se na to ještě dívá před vydáním?

Může se na to dívat. Ale ta krajská šéfredaktorka v podstatě má asi jedenáct vydání. Takže krajská šéfredaktorka by se zbláznila. Ne, za to zodpovídá vždycky ten okresní šéfredaktor. Ale ve chvíli, kdy se děje kauza, viz prostě... jak jsem říkala vražda Housky nebo povodně nebo něco takového, tak v nějaký míře prostě ona to sleduje, aby prostě... a navíc... tam jsou třeba... třeba u těch povodní je důležitý to, že vy, když týden zpracováváte zpravodajsky povodně, tak vám prostě dojde za chvíli, jo, prostě začínáte se točit v kruhu, ale ona přijde s tím, hele v Mostě napsali o tomhle, udělejte tohle, máte tam něco takového, udělejte to taky.

A vám dá ten směr.

Inspiraci spíš, inspiraci, jo. A potom vlastně přes šéfredaktorku spíš choděj stížnosti. Takže ve chvíli, kdy něco bylo nevyvážený a podobně... a potom si to teprve vytáhne a posuzuje, jestli jsme postupovali prostě objektivně anebo jestli jsme to měli vyvážený nebo ne. Případně pak řeší nějaký problémy, jo, ale ona by nedala, nemůže přecíst čtyřicet stránek. Ve chvíli... anebo ono to fungovalo i tak, že ve chvíli, kdy jsme měli opravdu něco takového třaskavého, tak jsme to s ní i konzultovali dopředu. A ona to je zase zkušená ženská a ona nám řekne, dej si pozor na tohle, na tohle a prostě tam nezapomeň mít vyjádření tohohle. To prostě tam mít musíš, jo, takže takovýmhle způsobem, ale nefunguje to na nějakém takovém příkazu... jedna výjimka byla... to byla jedna taková děsná Heřmánková, která si myslela, že zná všechno, ta byla strašná teda, jo, ale ta byla v Praze až.

Tak to je i individuální záležitost z hlediska konkrétních lidí, kteří zastávají pozici krajského šéfredaktora...

No, takže s ní jsme trochu bojovali. V podstatě přesně to bylo o tom, že jiná sklárna než Crystalex tu není, tak proč... jo rozumíte tomu. To byly takový boje, já prostě to vidím spíš z té neznalosti, protože oni opravdu museli být za dobře se všema.

2. Racionalizace

1. Jak se racionalizace projevila v Českolipském deníku? Konkretizujte, prosím, podrobněji, jakým způsobem racionalizace ovlivnila organizační strukturu, vnitřní procesy a tvorbu obsahu.

Racionalizace. Jo, takže tam zasáhla v podstatě, to už jsem také říkala, krize.

Přesně tak.

2. Jaký vliv měly nové požadavky racionálního fungování regionálního tisku na práci novinářů regionálního tisku?

Snížení počtu jak redaktorů, tak i externistů. Respektive, my jsme neměli snížený počet externistů, nám snížili peníze za ty externisty, takže jsme třeba měli externího fotografa, na kterýho nebylo, takže si ho pak platili redakce, že se stal krajským externím a tak dále... jako tam skutečně docházelo i k omezování peněz třeba na benzín, což je už docela blbý. My jsme naštěstí, nás to až tak nepostihlo, protože Česká Lípa je malej okres, ale takovej ten Děčín, který je taková nudle, no tak oni to měli blbý. Navíc nám tolik nesněží, jako třeba Jablonečákům, takže nás to ještě jakš takš... ale byly ty tendence omezovat prostě benzín, omezovat peníze na externisty... co jsme to tam ještě měli... jo, měli jsme reprefond, ten nám taky zrušili v průběhu tý krize.

Reprefond?

Reprefond... jako když přijde návštěva, abych jí uvařila kafe, ale což byla jako marginálie. To byly dvě stovky měsíčně asi. Nicméně jsme se stěhovali ze starý redakce, ale zase objektivně musím říct, že my jsme, když se najímala ta redakce na Škroupově náměstí, u čehož já jsem nebyla sice, ale prostě tehdy tam pracovalo dvanáct lidí, a když jsme se stěhovali, tak nás bylo, myslím, dohromady sedm i s obchoďákama, jo. Takže zase pět lidí ubylo. Tehdejší majitel nám nebyl ochoten zredukovat počet místností, on to chtěl mít pronajatý, tak jsme se přestěhovali. Ten druhej majitel nám udělal takový podmínky, že jsme měli lepší servis, lepší prostory, novější a tak dále.

Majitel objektu...

Jo, takže to byly takový jako opatření, ale ty zase já беру jako rozumný. Na co mít, já nevím, osm místností, když je nás tam šest, že jo.

Mohla bych se zeptat, ta opatření se nějak nedotkla kvality vydávaných novin, např. že by se omezil rozsah nebo zdroje?

Taky, taky. Tam se snižoval počet stran. Jo, to jsem chtěla říct a to jsem neřekla. Ta krize, když nastala, tak v podstatě ubylo. Tak, jak začali všichni šetřit, tak samozřejmě začaly šetřit i firmy na inzerci a my jsme byli najednou někde na padesáti šedesáti procentech inzerce, takže se to muselo... Projevilo se to na kvalitě papíru stoprocentně, projevilo se to na to na změnách tiskáren. Projevilo se to prostě na leccem, byť technicky to neumím úplně popsat, ale tam se šetřilo, kde to šlo. Jo, takže nás se nejvíc týkaly ty úspory na těch lidech. Ale samozřejmě to bylo i o tom, že se prostě nějakým způsobem tisklo v jedný... předtím se tisklo ve více tiskárnách, pak se to nějak všechno... Nebo naopak? Ne, já si myslím, že Morava si tiskla ve svejch. Čili to se zase odráželo do uzávěrek, jo, že byly ty uzávěrky kratší. A bylo to přesně, že první začínal Žatec, Chomutov, Louny, jo, a končil Jablonec, ten šel poslední. Nebo většinou Liberec. Ale Liberec s Jablonecem se dávaly nakonec, protože tam se hrály ty prvotligový zápasy, tak aby se tam když tak dalo to zpravodajství z těch sportů, to bylo kvůli tomu sportu, jo. Ale skutečně ubíraly se stránky, nebylo čím je naplnit. Protože lidi, kteří by je naplnili, byli draží a inzerce tolik nebylo. Čili tam ta redukce byla dost výrazná, řekla bych.

A pokles nákladů z hlediska prodejnosti?

No, tak ten náklad klesá průběžně. Jako tam já jsem byla od toho roku 2000 a tam ten náklad klesal průběžně. Tam se to trochu zachránilo fúzí se Zemědělskými novinami, že k nám vlastně přešli ti předplatitelé. Jenže zase, ty Zemědělkyně si předplácely starší lidé, kteří postupně odcházeli. No, a tak zase jich ubývalo. Takže to byl v podstatě jedinej umělej nárůst, umělej, prostě bez našeho přičinění, a pak... a jde to dolů a jde to dolů pořád... jak čtenost, tak náklad jde dolů stabilně, pořád. Je fakt, že dneska to zas trošku nahrazuje ten internet, ale v tomhle jo. A určitě se to odrazilo i na kvalitě, protože tohle v podstatě bylo jediný lepší období. V podstatě já když jsem tam v tom roce 2000 nastoupila, tak my jsme dělali těch, já nevím, čtyři, pět, šest stran, což byla strašná hoňka, protože jste musela napsat, já nevím, pět šest článků za den, což nebyla sranda. Pak přišel Gallo, ten tomu dal trošku... ten prostě řekl, že je to úplněj nesmysl, což logicky... takže zmenšil počet stránek, takže my jsme se mohli trošku věnovat tý práci jako takový. Jenomže pak se zase všechno tohle omezilo a ještě se omezili i ti externisti a podobně, takže my jsme se stali multifunkčními, tak holt jako... takže to se samozřejmě odráželo, to jako bez pochyby.

A mohla bych se zeptat k racionalizaci a ke zmíněným změnám, jaký vnímáte stěžejní rok, kdy došlo k tomu, že se zhoršil papír, zkrátil se rozsah...

Já to nevnímám, protože kdy byla krize, kdy začala krize, dva osm?

Já také mám pocit, že dva osm...

Já bych řekla, ten dva devět, že ten následek, že dva osm, dva devět, prostě, že to byly ty... A pak už to šlo prostě všechno, pak už se to osekávalo, pak už jsme v tom jeli, ale ten první bych řekla, že dva osm, dva devět, že tam se to muselo strašně moc.

Takže důsledek společenských změn, že je vše provázané společně.

Přesně tak, přesně. Nebyly peníze, nebyly příjmy, muselo se nějak vyžít. Samozřejmě majitel, zase jsem u tý ekonomiky. Ono se s tím koketovalo a dneska už to prodali. Dneska už to má PPF nebo kdo, že jo?

Já myslím, že Penta...

Prostě Diekmannovi to prodali, kdo nemá... má Bakala, má Babiš, má Křetínský, ten má Blesk a ten Tykač? No, ale určitě to je, on to teprve teďka v září schválil ÚOHS, takže to je čerstvá věc. Takže oni stejně. A o tom prodeji se bavilo průběžně pořád, takže oni si potřebovali udržet nějakou cenu tý firmy, že jo. Takže jsme zase u ekonomiky. Vždycky u ní skončíme. No, na práci čili rozšířily se ty věci, které jsme začali dělat, už jsme nebyli jenom novináři, ale stali se z nás multifunkční. No, placený přesčasy neznáme a takový srandy, ale to tam nebylo v podstatě nikdy.

3. Centralizace

1. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila rozhodovací a organizační procesy uvnitř Českolipského deníku?

No, tam krom toho všeho, co jsem zmiňovala, jo... víte co, tam do toho obsahu... to je třeba ta otázka, když jsem dělala u Babiše, tak se mne ptali, jestli Babiše znám a jestli mi zasahuje do toho, co píšu. A já říkám, jako jste blázni? 72 okresů? No, to on ani všechno nečte... ani

ten centrální šéfredaktor. Ne, tam se prostě sledovaly ty čísla, hlavně výsledky ekonomický. A jestli se tam měnilo. My jsme vždycky měli krajskou redakci... za mě, jo. A určitě byly nějaký trošičku změny v tý Praze v tý organizaci, ale že by prostě to zasahovalo až sem, tak to v podstatě jako...

Do těch rozhodovacích a organizačních procesů.

Ne, tady ne, tady jsme si byli zodpovědní sami za svoje a nazdar. Prostě dokud člověk měl nějaký výsledky, dokud to fungovalo, dokud to prostě lidi četli, tak to nikoho nezajímalo.

Tak to je pro mne důležité vědět, že k žádným zásadním změnám nedošlo.

Zásadním, tak. Jo. V něčem určitě, že jsme volali na jiný čísla. Jo, oni se stěhovali... jo, oni se vlastně přestěhovali do tý Uhřetěvesi, jo. Ale to jako... To vůbec tohle, jo. Tvorba obsahu byla stoprocentně v rukách toho šéfredaktora, nebo stoprocentně ne, samozřejmě přicházely objednávky, jak jsem říkala, viz povodně, viz tohle, tamto, jo.

2. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila procesy tvorby obsahu Českolipského deníku?

Ne, to je totiž zajímavý. My jsme se tohle pokoušeli nějakým způsobem... zase... V návaznosti na prodejnost, jo, my jsme se snažili vlastně v tom najít nějaké... protože třeba Teplice se strašně prodávali, jo, ale když jste si vzala Teplický deník... prostě to byly takový kraviny. A ty noviny se prodávaly. Když jste si vzala Litoměřický deník, ty noviny byly úplně jiný a prodávaly se. Když jste si vzala něco jinýho, ty noviny byly vyšper... jo, Chomutov, myslím, nebo Most, jo, nebo... ty noviny byly vyšperkovaný a neprodávaly se.

Ano.

Ten šéfredaktor si to tam... myslím, že v Chomutově, že to byl Olda Hájek, já už nevím. Ale myslím, že Chomutov nebo Louny nebo někdo takový. Prostě ty noviny byly špičklá a prodejnost šla takhle dolů. V tom jsme... a my jsme skutečně, a to jsme hledali v okresech i mimo naše dva kraje, protože tady jsou spojený, že jo. Nemá to logiku. Když si to vezmu z marketingovýho hlediska, tak když se budete bavit s obchodními zástupci, kteří obchodují třeba celou republiku, tak oni vám řeknou, že na Vysočině jsou takový lidi, na Šumavě lidi si třeba koupí kvalitní věc, ale stokrát si to zváží a tak dále, že v každém okrese se v podstatě chovají jinak a ti lidé se skutečně chovají jinak. Takže jako my jsme se pokoušeli něco v tom najít. Ale to nemá logiku žádnou. Čili nemůže existovat... jako tam samozřejmě byly pravidla, že největší kauza jde na jedničku na titulku, ale to jsou takový zásadní věci nebo základní věci, že... Fotky jsme se snažili zlepšovat, jo, aby byly... učili jsme se všichni fotit neustále, jo, ale to je všechno. Jako fakt to nemá logiku, to vám teda řeknu.

Takže jste nevidovali nějaké centrální příkazy, centrální povinnosti...

Ne. Jako měli jsme nějaké... jak říkám, měli jsme... bylo léto, napište o létě, že jo, nebo takový. Ale že by to mělo prostě... teď všichni napište o tom, jak na městě dělají územní plány. Ne. Ne. Nebo jak ODS, nevím, co... jo, prostě, ne. Tam prostě, když byla konkrétní věc, konkrétní kauza, tak nám zavolali, ptali se, jo, takže to jo, ale že by prostě, to vůbec. Tak, co máme dál.

4. (De)lokalizace

1. Dochází podle Vás v současnosti ke ztrátám lokálních charakteristik nebo k jejich posílení? Prosím, vysvětlíte na konkrétních příkladech.

Co jsou lokální charakteristiky?

Lokální charakteristiky jsou, jak jste třeba hovořila o provázanosti občanů a zdrojů, tak kupříkladu, když přijímáte zpravodajství centrálně, tak tam se už ztrácí ten lokální kontext... zpravodajského článku.

To si nemyslím. Já si myslím, že třeba tady v četce dělá Leona Vacková, která to dělá... no ta už to dělala, když já jsem tam... no já už tam nejsem, takže dejme tomu dvacet let a ta ty lokální věci...

Sleduje.

No, jasně. To dělá celou dobu, takže jako ta to má v malíku celkem. Takže jako... to si nemyslím (...).

A obecně, když se podíváte na regionální média v celém republikovém subsystému.

Já je už teď nesleduju (smích).

...že jich třeba ubývá kvůli tomu, že nemají finance na provoz a že rychle zanikají... menší lokální média.

Jo, to je otázka. Třeba radniční zpravodaje, myslím, že nezanikají. Tam trošičku, ale to je úplně jiné médium. Jo, tam jako... já bych naopak řekla, že si dneska ty radnice dávají mnohem větší práci s tím, aby je měly jakoby vymazlený. Jo, jak kdo, samozřejmě. Ale to, myslím, že nezaniká. To, co zaniká, to jsou třeba právě takový pokusy, protože o tom Jičíně mluvím, protože to dělal můj kamarád ze školy, jo. A ten se snažil prostě... a měl ty noviny ale suprový a mně se hrozně líbily, jo, měl je opravdu takový pěkný. A šel do deníku a to říkal, že neutáhli, prostě to ekonomicky neutáhli. Já si myslím, že za tím zase budou ty peníze, jo. Takže, to, že zanikají, ano. Ale ono zase strašná spousta vzniká elektronických. Takže... a hlavně třeba Děčín, ten má, myslím, Naše Děčínsko nebo... ne, Naše Děčínsko je nějaká frančíza, ale něco má, nějaký stránky na facebooku, kde je, já nevím, třicet tisíc lidí a ti lidé tam opravdu diskutují a informují se, a tam to třeba funguje, což je taky zajímavá věc. S něčím takovým tenkrát přišel ten Roman Gallo, že se budou ti lidé vlastně podílet na tvorbě obsahu těch novin.

Ano.

A to totálně zkrachovalo. Za první, on je vizionář, takže on předběhl dobu... v těch tištěnejch médiích to vůbec podle mě nemělo šanci na úspěch. A zase, když se podíváte, tak v některých okresech to funguje a v některých ne.

Takže to je vyloženě záležitost...

Prostě, já nevím, proč. Já nevím. Jo, takže já si myslím, že je to o tom, že nějaký místní noviny nebo místní nějaký ten vydává někdo, kdo to třeba i dotuje i ze svý jiný podnikatelský činnosti. Pokud by to někdo měl jenom jako svoje, tak, jo. Tak si vezměte třeba i-noviny tady, vždyť ony taky jeden čas vycházely papírový. Zašlo to na úbytě, úplně, jo. Teď je to jenom v tý elektronický verzi. Kde teda to má minimální náklady a tudíž se to drží.

A má tam inzerci.

A má tam inzerci. No, ale taky jede v tom už, já nevím, kolik... Ale zase on k tomu má reklamní agenturu a já nevím, co všechno. Takže to jako není jakoby sólo projekt, jo. Jako sólo projekt se to podle mne nemá šanci nikde uchytit. Takže tak asi. Říkám radniční zpravodaje to je trochu něco jinýho, byť tam se taky omezuje... protože já jsem v tý komisi pro komunikaci, tam to budeme taky... nebo neříkám, že omezovat, ale ty kraviny z toho budeme taky vyhazovat, protože ta jedna stránka nebo ten jeden list něco stojí, jo. To jsme furt u těch peněz, to vůbec nejsme u novinářiny, to jsme u ekonomiky, jo, prostě to tak je. A já jsem o tomhle teda opravdu přesvědčená, protože jsem sama zvažovala, že bych něco vydávala, ale prostě ty náklady, to je hrůza, a navíc tištěný, prostě. Jenom ta distribuce, co stojí, to je prostě. Vždyť i ten Babiš, který do toho z počátku vrazil strašlivý peníze, tak ten to dělá tím, že to dá na stojany a lidi si to tam berou, jo. Distribuce je drahá.

Je to tak.

No, takže, já nevím, jestli došlo ke ztrátám lokálních nebo k posílení. Já myslím, že dochází k posílení, protože si uvědomují čím dál víc ty strany a politický subjekty, protože ono to většinou... většinou za každým takovýmhle projektem stojí nějaká strana, jo. To není, že by to bylo samo o sobě, že by někdo měl nějakou potřebu objektivně informovat o dění. Česká Lípa je toho, myslím, zářným příkladem, jo. Není to objektivní. Takže vždycky nějaká zájmová skupina za tím stojí, takže jako tak. A je to lokální samozřejmě, protože ty lokální témata... a že se to bulvarizuje, to se bulvarizuje. Protože zase oni to většinou nedělají novináři, ale dělají to nějaký plašmuškové, kteří prostě ani nevědí, co to je novinářská práce, no tak jako podle toho to pak vypadá. Jsou to spíš, bych řekla, PR pracovníci, jo, než novináři, takže tak.

2. Jakou část zpravodajského obsahu tvoří lokální zdroje a jakou centrálně přijímané informace?

Myslíte v tom deníku?

Ano, ano.

To je těch pět, šest stran.

Pět šest stran přesně, jak jsem říkala.

Z těch dvaceti. To je to, co jsem říkala.

Čtvrtina, přibližně.

No, zhruba čtvrtina.

5. Mediálně-lokální koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi komercializací, racionalizací, centralizací a (de)lokalizací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

Je, koherence, co je koherence?

To je souvislost mezi těmito činiteli (ukázáno), co vám přijde nejvýznamnější, jaké vazby tam například vidíte, nebo co s čím souvisí více či méně...

Sem bych k tý komercializaci, racionalizaci a tomu šetření ještě přihodila vliv těch zájmových skupin, byť i v tom deníku se to teď dost mění, ale jako i já jsem to pocítovala... nebo politických... ale já bych tomu řekla spíš zájmové skupiny. Ono to nemusí úplně kopírovat ty politické strany. To je totiž ještě mnohem složitější. Takže řeknu zájmové skupiny, který do toho různým způsobem zasahují. Tu se jim to povede líp, tu hůř. Já jsem se tomu snažila nějakým způsobem vyhýbat. Nicméně, jak jsem řekla na začátku, stejně má každý svůj názor. A dneska už taky přibýly těžký kalibry, bych řekla. A teď nemluvím o úplatcích třeba. Ono to není přímo o těch penězích, nebo nemusí to bejt, ale může to bejt o tom, že ten má nějaký vliv na tohle a jako je to víc na osobních vazbách, protože jsme v lokále, jo, a taky na tom, že ta práce těch zájmových skupin je taková jako bych řekla (...). No, počkat, jak bych to... já vím, co chci říct... sofistikovanější. Jo, že to už není takový to natvrdo, že by někdo přišel, já vám dám deset tisíc, když uděláte tohle, jo, jako to se mi ani nestalo. Je to trochu posunutý o něčem jiným, prostě ty patříš mezi nás, ty jsi náš. Ten člověk, když na tohle skočí, tak má docela problém, no, hm. Takže jako... první dvě plus k tomu bych dala zájmy vlivových skupin, jo.

Ano. Takže první dvě, komercializace a racionalizace.

Zase, jo, to je...

To je stěžejní.

To je stěžejní. To je jak v malém, tak ve velkém, protože tam se to objevuje. Tak, a jdeme na poslední stránku.

Už je to jen chvilka.

IV. SOUHRNNÁ KOHERENCE

1. Provázanost mikročinitelů a makročinitelů

1. Vnímáte spojitosti mezi makroúrovní (privatizace, koncentrace vlastnictví a (de)regulace) a mikroúrovní (komercializace, racionalizace, centralizace a (de)lokalizace) vzhledem k Vašemu médiu?

Já bych řekla, že tady platí takový to obecný, jak dole, tak nahoře, jak uvnitř, tak vně, jo, prostě, to je samozřejmý, že to je provázaný. A podle mne nemůže se dít něco na tý centrální úrovni a něco jiného v lokále. Prostě to, co se děje ve velkém, tak má dopad na to malý.

To se přenáší.

To se prostě přenáší, byť to může být posunutý někam trošku... ale ono v podstatě ty vlivový skupiny, já jsem o nich možná nemluvila jenom proto... na té centrální úrovni, protože je tak nevnímám. Já bych řekla, že tam to je taky vlastně. Takže v podstatě to je totéž. No. A zase ekonomika. Koncentrace vlastnictví, racionalizace. To se prostě pořád bude opakovat, no. A co se změnilo, to jsem také říkala, to šetření na všem možným.

Takže všechny vnímáte jako zásadní pro sledované médium?

(De)lokalizaci, centralizaci nevnímám.

Ano, tyhle dvě nejsou...

...zásadní. Privatizace má vlastně za následek koncentraci vlastnictví. Deregulace je také zásadní, ale ta už není podle mne teď tady, ta byla na začátku. Kdežto dneska bychom už těžko mluvili, i když jako si nemyslím, že by Babišovi lidé mohli psát o tom, že je Babiš gauner, to si nemyslím, nebo by to napsali jednou možná, jo, ale to je jejich problém, jo. Ale říkám, tady ta lokalizace, centralizace podle mne... Ale zase jako... jako, ono to v podstatě má vliv, protože jak říkám, co nahoře, to dole. Takže já nevím... ale není to zásadní.

Není to zásadní.

Není to prostě zásadní.

2. Jaký ze jmenovaných činitelů nejvíce ovlivnil vaše médium? Co se následně změnilo?

Tady to prostě vidím jako první, pak to jede sem, pak to jede sem, jo. A od toho se odvíjí tohle. Takže tady dva a tady tři, jo.

(Respondentka označila ve vytištěném rozhovoru následující pořadí transformačních činitelů na makroúrovni: 1. (de)regulace, 2. privatizace, 3. koncentrace vlastnictví).

Výborně, děkuji.

Tak takhle to vidím. A tady. Tohle je první, druhý a tohle je v podstatě takový... nejméně.

(Respondentka označila činitele na mikroúrovni. Jako první chápe komercionalizaci, jako druhou racionalizaci. Činitel centralizace a (de)lokalizace umístila do závorky).

3. Jaký ze zmiňovaných činitelů nejméně ovlivnil vaše médium? Z jakého důvodu nebyl jeho vliv patrný?

To jdeme z druhé strany. No.

Přesně tak, to jsme si už ukázaly.

Oni skutečně nedokážou být všude. To nejde fyzicky, to nejde organizačně. Nejde to prostě. A nemůžou znát všechny souvislosti, aktéry a já nevím, co všechno, takže asi tak.

Určitě.

Tak, to jsem teda vymyslela, zamyšlená jsem... tak se klidně ptejte, já už pomalu vypínám.

Já si myslím, že je to úplně perfektní, že jste mi podrobně odpověděla na všechny otázky. Děkuji Vám.

Fakt vám nezávidím, přepisovat hodinový záznam, to jsou tak čtyři hodiny práce, záleží, jak jste v tom zbláhla...

Ano, já Vám ještě jednou děkuji za poskytnutý rozhovor.

Samozřejmě, rádo se stalo.¹²

¹² Respondentka 1 po dokončení rozhovoru ještě doplnila dvě věci mimo záznam. V první řadě další zásadní změnou je podle ní přístup novinářů k novinářské práci. Je názoru, že v dřívějších dobách ji lidé vykonávali s větším srdcem. Citelný úpadek novinářské profese nejde nepostřehnout, novináři nové generace častěji publikují lži (její osobní zkušenost) a ani se nebojí efektu, který způsobí. Dalším zásadním problémem je podle ní bulvarizace (již zmíněno u okruhu makroúrovně v oddíle 3.2 a u mikroúrovně v oddíle 4.1). Tematická náplň novin se výrazně proměnila, bohužel spolu s tím i jejich serióznost, když potřebu informovat pomalu začíná nahrazovat potřeba sdělovat senzace.

Respondent 2

Datum rozhovoru: 27. října 2015

Místo rozhovoru: kavárna Union v České Lípě

Stopáž: 46:18

Pracovní pozice: šéfredaktorka Českolipského a Ústeckého deníku

Dosažený stupeň vzdělání: SŠ

Délka praxe v médiích: 7 let

Délka praxe v Českolipském deníku: 5 let (Ústecký deník 2 roky)

Souhlas se zpracováním poskytnutých údajů pro studijní účely: Ano

Na úvod setkání byla respondentka seznámena s účelem poskytovaného rozhovoru i s dalším postupem. Nahrávací zařízení bylo zapnuto, když si prohlížela vytištěné interview.

Prolétla jsem otázky, na spoustu z nich Vám nemůžu odpovědět, protože jsem po tu dobu... vlastně po roce osmdesát devět, to znamená... tady změny po revoluci, vstup zahraničního vlastníka a tak dále, nezažila. Mohu mluvit jen o období 2004 až 2005. Dále pak o období 2009 až 2014.

To je samozřejmě v pořádku. I tahle období jsou pro mne důležitá.

Dobře.

Mohla bych se Vás na úvod zeptat, jestli souhlasíte se zpracováním poskytnutých informací pro studijní účely?

Samozřejmě souhlasím.

I. STRUKTURÁLNÍ TRANSFORMACE TISKU

1. Jak podle Vás celoplošné změny v mediálním systému po r. 1989 ovlivnily subsystém regionálního a lokálního tisku?

Tady situaci mohu posuzovat až od roku 2004, kdy jsem v regionálním tisku začala působit. Dá se říct, že mediální systém v České republice je nejčastěji přirovnáván ke středomořskému modelu... S tímto pohledem souhlasím (...). Ano, i v lokálním tisku se projevují dopady neukotvené demokracie, kdy... je občanská společnost slabá a snadno manipulovatelná. Rovněž na regionální úrovni je politická scéna vysoce... řekla bych... polarizovaná... no a politická kultura pak velmi konfrontační... s tím souvisí to, že je míra novinářské profesionality nízká. Když to vezmu obecně... prostě mediální trh je s množstvím titulů naddimenzovaný a z toho vyplývá... malý trh v podstatě nutí vydavatelské domy se inzerentům podbízet, jo. S tím právě souvisí i komercializace. Jo, proto předkládání jednoduchých zpráv třeba o známých osobnostech zvyšuje prodeje a tím pochopitelně i výnosy. Jedná se v podstatě o dnešní politiku vydavatelských domů a ta ovlivňuje i regionální média.

2. Myslíte si, že strukturálně-transformační činitele měly na regionální média příznivý či nepříznivý dopad? Tvrzení prosím zdůvodněte.

Na danou otázku nemohu odpovědět jednoznačně. (...) Příkladem může být jeden ze zásadních činitelů, kterým jsou technologie. Jejich rozvoj... a zařazení do redaktorské práce na jedné straně významně ulehčily práci. Na straně druhé zas vytvořily docela velkej tlak na přenášení událostí online, jo... což vzhledem k vysoce konkurenčnímu prostředí v médiích vytváří, jak jsem už zmínila, velký tlak na minimálně personálně obsazený regionální redakce.

3. Mají podle Vás regionální média stabilnější postavení, zvýšil se jejich vliv i pozice v mediálním systému, nebo došlo k opaku?

Ze své praxe v regionálním deníku mohu říct, že... konkrétně jeho regionální tituly mají stabilnější postavení. Vydavatelství kladlo vždycky důraz na lokálnost, tady jsme u hyperlokální politiky, jo, kdy na prvním místě byly zprávy z daného regionu.

A tomu bylo podřízeno i řazení zpráv do novin?

Přesně tak, jo... první strany úvodního sešitu, to znamená titul novin, který takzvaně prodává... obsahovaly pouze zprávy a fotky regionálního charakteru. Až potom následovaly informace víceméně krajského zaměření, jo. Celostátní zpravodajství... to byl pouze jakýsi doplněk ve druhém vnitřním sešitu. Tak. A toto výrazně posilovalo vztah místního, tedy lokálního titulu se čtenáři... z daného regionu.

4. Co dle vlastního názoru považujete za nejvýraznější změnu strukturální transformace tisku vzhledem k regionálním médiím? Volbu, prosím, zdůvodněte.

No, jednoznačně technologie. To je jako jenom můj názor, jo... ale v podstatě jejich rozvoj a začlenění do redaktorské práce na jednu stranu práci hodně ulehčuje...

Určitě.

Na straně druhé však klade na regionální média stejné požadavky jako na média celostátní, což je... Zprostředkování událostí online je prostě pro regionální redakce, když to vezmu s ohledem na minimální personální obsazení... je prostě mnohem složitější než pro takzvaný velký nebo celostátní redakce.

II. MAKROÚROVEŇ

1. Koncentrace vlastnictví

1. Jak koncentrace vlastnictví regionálního tisku ovlivnila Českolipský deník?

Já si myslím, že s koncentrací vlastnictví jsou... hlavně úzce spojený ekonomický zájmy. To jako především. Já jako šéfredaktor jsem měla zodpovědnost za obsah... z hlediska produkce regionální redakce, ale nejenom za obsah... ale taky za prodeje daného titulu. Mým úkolem tedy bylo kombinovat čtenářsky atraktivní témata například se soutěžemi... důležitý bylo, aby ten titul lidi bavil a měl prodejnost.

2. Můžete, prosím, upřesnit, jaké nejvýznamnější změny se udály po příchodu vydavatelství VLP, a.s.?

Do VLP, a.s. jsem nastoupila více jak deset let po příchodu vydavatelství, proto Vám bohužel nemůžu jednoznačně odpovědět. Tyto změny jsem nezažila. To Vám určitě lépe zodpoví někdo z kolegů, kterej tuhle dobu zažil, jo.

To samozřejmě nevadí.

2. Privatizace

1. Jak hodnotíte proces privatizace regionálního tisku z hlediska dopadů na fungování, kvalitu zpravodajství a práci novinářů v Českolipském deníku?

Tady zase... vstup soukromého vlastníka jsem nepoznala na vlastní kůži, ve VLP, a.s. jsem začala pracovat až v roce 2004, to už byl titul privatizovanej.

A jak to vnímáte z hlediska kvality obsahu... Pociťovala jste či nepociťovala nějaký vliv, když byl deník v zahraničním vlastnictví?

Takže zahraniční vlastník a jeho vliv na obsah... dobře... Českolipský deník... tehdy ale pod jiným názvem... převzalo VLP, a.s. s německým vlastníkem už v roce 1993. Co vím, tak vstup zahraničního vlastníka tehdy vzbuzoval docela velké obavy o ovlivňování obsahu. Ale já můžu říct, že... během vlastní působnosti jsem se s ničím takovým nesetkala. Tedy zájmy vlastníka byly pouze ekonomický... ale nikdy neuplatňoval nějaký vliv na obsah, i když jako to, že byly pouze ekonomický myslím v uvozovkách, jo... určitě toho tam bylo víc, ale do obsahu nikdy nějak zvlášť nezasahovali.

2. Popište, prosím, pozitiva i negativa privatizace, která dle Vás převažovala, jejich konkrétní projevy a účinky.

Opět mohu hodnotit pouze situaci od roku 2004.

A mohu se zeptat, jak privatizaci médií vnímáte obecně?

Obecně lze říct, že nikdo nepodniká, aby byl ve ztrátě, že jo (smích). S tím, jak v průběhu posledních cca osmi let klesaly prodeje, myslím, tištěných médií... a teď myslím všem mediálním domům, tak se dost omezily investice do vybavení... pak se snižovaly personální stavy a taky rostly mzdy, i když teda minimálně. Zároveň... a to je důležitý... se však zvýšil konkurenční tlak. To se zákonitě projevilo v naší redaktorské práci, jelikož redaktoři museli zvládat x násobek práce než například před pěti lety, jo... a mzda ta samozřejmě zůstávala téměř stejná. Tohle pak ovlivňuje redaktory a je jedno, jak dlouho tam... prostě jak zkušené, tak i ty, kteří přišli nově. (...) Šéfredaktor je díky tomu pod daleko větším tlakem, aby správně motivoval redaktory tak, aby vůbec odváděli dobrou... nebo lépe řečeno kvalitní práci... a hlavně tohle nebyla chvilková záležitost, tohle bylo potřeba udržet konstantně.

Ano děkuji za odpověď. A mohla bych Vás požádat o názor, co byste shledala za nejvýznamnější pozitivum a co za největší negativum?

Pozitivem podle mne bylo, že německej vlastník nezasahoval do obsahu, jo, v tom jsme měli volnou ruku, dá se říct. Jako negativum chápu větší nároky na ziskovost titulu a vůbec na práci novinářů. Titul byl v soukromém vlastnictví, pohyboval se v konkurenčním prostředí... vůbec to, aby obstál, bylo mnohem těžší... tady finance nebyly jistotou, velká spousta titulů zkrachovala, i nás potkaly horší časy... museli jsme hlavně vydělávat, prioritou bylo informovat, ale ve spojitosti s tím prodat informace za peníze.

3. (De)regulace

1. Domníváte se, že se v Českolipském deníku více dominují regulační nebo deregulační tendence? Popište, prosím, konkrétněji jejich působení.

Dodržovaly se zákonem daný regulace... to určitě... například ochrana dětí do patnácti let u trestních činů. Všechno, co bylo v zákoně, tak to jsme respektovali. Regulační tendence byly, řekla bych, vžitě, a proto se ty deregulační zas tolik neprojevovaly... nebo alespoň já jsem jich tolik nezaznamenala.

2. Dochází v Českolipském deníku zároveň k autoregulačním tendencím? Pokud ano, k jakým?

Ano, to jo. Každý redaktor byl osobně zodpovědný za svoji práci, za regionální obsah je pak zodpovědný lokální šéfredaktor... a za celý obsah pak ještě divizní šéfredaktor. Takhle je to nastavený. No a základní pravidla shrnoval etický kodex. Jedním z nejdůležitějších bodů bylo například (...) vždy dát... poskytnout prostor k vyjádření protistraně. Jo, to souvisí i s nějakou tou objektivitou, o kterou jsme se snažili.

Ano.

Ještě k té autoregulaci... tady v lokálním tisku nastává dost specifická situace, jo, protože lokální redaktori jsou vnímáni u veřejnosti jinak v daném okrese. Jde o to, že čtenáři mají za to, že je spojuje místo, tudíž snadněji dochází k tomu, že... přejímají názory, který média prezentují a který se oni v médiích dočtou... Redaktori jsou totiž pořád vnímáni jako ti, kteří vědí, co se děje, a mají přehled.

Přesně tak, lokální čtenáři se mnohem snadněji identifikují s lokálním obsahem...

Ale ještě bych chtěla dodat, že to však může být dvojsečné... pokud redaktor nerespektuje zásadní pravidlo vyváženého zpravodajství a podléhá nějakým třeba osobním sympatiím nebo například pocitu z vlivu, kterej má, a tak... tady totiž musíte brát i v potaz to, že jste součástí mikrosystému... znáte se s každým a každéj zná zase vás, protože máte přátele, spolužáky a tak dále. Tohle klade mnohem větší nároky na lokální redaktory, aby vlastně zachovali objektivitu, nestrannost, jo. Kontrolu má pak šéfredaktor, kterej je odpovědný za obsah... tím myslím za jeho finální podobu a za práci redaktorů.

To samozřejmě.

Tak, co máme na dalším listu. Mediálně-systémovou koherenci...

Zde sleduji provázanosti mezi činiteli, o kterých jsme nyní hovořily.

4. Mediálně-systémová koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi koncentrací vlastnictví, privatizací a (de)regulací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

Myslím, že prioritou bylo dodržování etického kodexu a zákonů, které obecně platí ve všech médiích. Na to neměla vliv koncentrace vlastnictví a ani privatizace. Jistá koherence se tu určitě uplatňuje, však vše působí na jedno médium... ale jak se to uplatňuje...

Mohu se zeptat, jestli třeba vnímáte privatizaci a koncentraci vlastnictví více koherentně, zatímco regulace může stát trochu zvlášť, neboť spíše vyplývá z okolního společenského či mediálního prostředí a z něho se formujících uzákonění... kdy i svobodná média mají regulaci, ale ta se už následně utváří různými novelizacemi souběžně, zatímco ostatní jevy, které proběhly v minulosti, k tomu víceméně položily určitý základ... Jaký je Váš názor?

Ano, tohle hledisko je určitě možný. V podstatě regulace je v současnosti jev, který médium ovlivňuje i dnes, zatímco už překonalo důsledky privatizace i koncentrace vlastnictví.

III. MIKROÚROVEŇ

1. Komeracionalizace

1. Jak hodnotíte dopady ekonomických zájmů majitelů na stupeň komercionalizace Českolipského deníku? Prosím, doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

Ano, ani na regionální úrovni jsme se nevyhnuli komercionalizaci. Krimi zprávy, story se známými tvářemi, zajímavosti... to znamená nějaké odlišnosti nebo výjimečnosti, pak třeba kontroverze z daného regionu a tak podobně... se přesunuly na titulky, což zvyšuje prodej. My to děláme, protože ten efekt to má, jo... a ten efekt je pro nás klíčovej. Současně s tím se taky dost uvolnil jazyk textů, noviny se dnes hodně podobají televizním reportážím, což činí obsah srozumitelnější. Avšak nejde jenom o text, důležité jsou taky fotky, který to celý doplňují.

2. Jakým způsobem byla zachována kvalita a objektivita zpravodajství vzhledem k růstu komerčních vlivů? Prosím doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

Komeracionalizace... no, tak ta podle mne... neměla vliv na objektivitu a ani na kvalitu, jo. Jako vždycky byl kladenej důraz na kvalitní zpracování samozřejmě v souladu s dodržením etického kodexu. Ale jedno se mi zdá dost výrazný... ona tahle komerční sféra v podstatě dost souvisí s bulvarizací (smích), kde už pak ta kvalita trošku padá... No, podle mého názoru jde ale o trend, který se projevuje ve všech médiích.

To máte určitě pravdu.

Je to možná klišé, ale tohle vystihuje současnej stav... jestliže je poptávka, tak musí být i nabídka, neboť ta má velkej vliv na ekonomiku média. Je pak na dotyčným šéfredaktorovi, jak vlastně nastaví ty hranice, protože on je odpovědný za obsah svýho titulu. Noviny spíš prodá kauza na titulce než rozhodnutí radnice o změně parkování, že jo.

Tak to bohužel je.

A tomu se ten obsah novin přizpůsobil... prostě podle atraktivity jsme ty události v podstatě i umisťovali do novin, jo. Volily se přitažlivý témata, hlavně kontroverze, různé rarity, zajímaví lidé a činy. A hlavně titulky... ty musely být... když to tak řeknu... prostě bombastický. To však neznamená zavádějící, jo. Celkově se změnil styl jazyka, dost se to uvolnilo. Jinak z hlediska nákladů... tak, jak náklady printu u tištěných novin, tak čtenost webů... to jsou zásadní čísla pro inzerenty. Stejný princip uplatňují všechna média.

2. Racionalizace

1. Jak se racionalizace projevila v Českolipském deníku? Konkretizujte, prosím, podrobněji, jakým způsobem racionalizace ovlivnila organizační strukturu, vnitřní procesy a tvorbu obsahu.

Snížilo se personální obsazení redakce, konkrétně stav v roce 2004 byl šest redaktorů, sportovní redaktor, editor a šéfredaktor... o pět let později dva redaktori, sportovní redaktor a šéfredaktor. Organizační struktura ale zůstala zachovaná. Po racionalizaci se původně snížil počet lokálních stran ze tří a půl na dva a půl, což je taky docela podstatný... Aktuálně jsou to opět tři strany čistě regionální produkce.

Ano.

Hm... ale když to vezmu z pohledu severočeský divize, tak ta se od zbývajících lišila. V nich lokální deníky měly mutovaný titulky... to znamená, že v kraji byl společnej otvůrák a titulní foto. To byl například konkrétní důsledek úsporných opatření. Pokud se zeptáte, proč to mají Severní Čechy jinak, tak to bylo daný hlavně tím, že jsme všichni... teď myslím lokální šéfredaktori a krajský vedení... uznávali princip lokálnosti a náklady snižovali jinde.

2. Jaký vliv měly nové požadavky racionálního fungování regionálního tisku na práci novinářů regionálního tisku?

Mohli bychom se na chvílku u této situace zastavit, zdali byste mi mohla, prosím, podrobněji přiblížit, co se dělo z hlediska racionálního fungování uvnitř média? Byla zaváděna úsporná opatření a konkrétněji, jaká jste zaznamenala? Mohla byste je zohlednit i v rámci dopadu na Vaši novinářskou práci?

Když si vezmu úspory a vliv na redakce... Ano, i na lokální deníky dopadly úspory, to určitě. V letech 2006 až 2008 s novým vedením VLP proběhly, řekla bych, poměrně rozsáhlý investice do nových technologií, webovýho zpravodajství a tomu odpovídajícího vybavení... také se například obnovil vozový park a zvedly se platy. Tohle vizionářství ale mělo brzo dopad na rozpočet vydavatelství, jo... a v dalších letech se tak muselo začít dost šetřit.

Dobře.

A už jsme u toho, jo, to znamená postupný snižování stavu redakcí. K tomu docházelo jednak ukončením pracovního poměru... nebo za ty, kterým skončila smlouva, se nehledala náhrada a tak podobně. Hodně se to dotklo i novin, protože došlo ke snižování počtu stran, a když už šetříte v novinách na papíru, tak to už je dost špatný... samozřejmě se toho týkaly i úspory na tiskových deskách... No a vše vedlo k tomu, že se v nižším počtu lidí v redakci muselo zvládat víc práce. Dneska redaktori nejen píšou, ale i lámou, tím myslím v grafickém

redakčním systému, jo, pak taky samozřejmě fotí, natáčí videa, obsluhují web a nevím, co ještě... obsluhují sociální sítě, jo. A tohle se týká i šéfredaktorů, ti zde nejsou jen, aby... ti jen neřídí tým, ale vykonávají i běžnou redaktorskou práci. Tenhle stav přetrvává i dneska. Bohužel poměr mzdy vůči teda tý pracovní náplni se negativně odrazil v kvalitě redaktorů... a bohužel i v kvalitě novin.

Tak to bohužel je.

Racionalizace... v podstatě se projevila v navýšení práce pro celou redakci. To v praxi znamená, že šéfredaktor už jenom neřídí, ale k tomu taky vykonává na 100% redaktorskou práci, láme strany a edituje... jo, všichni musí umět fotografovat, lámat, ovládat web a facebook tak, aby byl zajištěnej zástup třeba v době nemoci nebo dovolených, to znamená, že v těchto případech práce za chybějícího redaktora přechází na ostatní členy redakce a šéfredaktor není výjimkou.

To jistě.

Ono všechno se v podstatě odvíjelo od poklesu prodejnosti... A pokles nákladů je důsledkem masivního rozšíření internetu za poslední roky, který přinášel webový zpravodajství. Je vesměs zdarma, i největší světoví vydavatelé se nedokážou rozhodnout, zda obsah zpoplatní... a hlavně je dostupný odkudkoliv... přes notebooky, tablety, chytré telefony... To klade velký nároky na rychlost předání informací ze strany redakcí, jo, na aktuálnost. Takže třeba takovýhle dopad.

Ano.

Lokální noviny teda nevyjímaje. Dneska de facto platí, že musíte informovat online a pokud možno... s nějakou přidanou hodnotou jako je foto, video či jinak než ostatní... jinak ve vysoce konkurenčním prostředí neuspějete. Prostě i tohle má pak dopad na deník jako takovej, kdy se snižuje rozpočet média a zároveň se zvyšuje tlak na jeho fungování.

3. Centralizace

1. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila rozhodovací a organizační procesy uvnitř Českolipského deníku?

Protože se původně krajský redakce de facto změnily v klasický regionální, lokální šéfredaktor měl větší rozhodovací pravomoce, ale díky tomu taky vyšší míru zodpovědnosti za obsah. Takže ano, tohle se projevilo dost zásadně.

Mohla bych se zeptat, jaké zásadní změny máte na mysli?

Prostě ty organizační změny ovlivnily ty rozhodovací procesy, jo. Ale spíše z hlediska přenosu kompetencí. To množství práce, který se muselo zvládnout, aby noviny vznikly a mohly vyjít, to tady bylo pořád, jo.

A mohla byste, prosím, přiblížit, jakým způsobem se rozhodovací kompetence změnily?

V podstatě pořád jsme byli pod VLP, takže se pořád musely... dá se říct ctít zavedené postupy a tak, ale spoustu věcí jsme si mohli řešit přímo v regionální redakci, jo. (...) To

znamená, že ten šéfredaktor si rozhodoval o různých záležitostech... mohli jsme si trochu přizpůsobit koncepci, rozhodovat o druhu a délce zpráv, který zařadíme, prostě celkově víc sledovat, co čtenáři chtějí a na to reagovat.

2. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila procesy tvorby obsahu Českolipského deníku?

V podstatě nijak, já bych řekla, že procesy jeho tvorby a ty postupy, co jsme měli, zůstaly stejný. Podle mne... daleko zásadnější vliv měla racionalizace.

4. (De)lokalizace

1. Dochází podle Vás v současnosti ke ztrátám lokálních charakteristik nebo k jejich posílení? Prosím, vysvětlete na konkrétních příkladech.

Vzhledem k pozici regionálních médií lze říct že, regionální... potažmo lokální média si drží stabilní pozici. Těží totiž z výhody, kterou celostátně zaměřený média nenabízí, a tou je lokálnost témat. (...) Když to řeknu velmi laicky, tak čtenáře zajímá víc, kolik zaplatí za popelnice nebo na co může jít do kina, než výměna názorů členů vlády. Celostátní zpravodajství je navíc, dá se říct, v podstatě všude... protože to, co máte v novinách, si můžete poslechnout v rádiu, to, co máte v rádiu, můžete vidět v televizi, jo. A právě lokální noviny se mohly věnovat tomu, na co ostatní neměli prostor.

Ano, to nepochybně.

Tahle média mají regionální zpravodajství víceméně jenom jako doplněk... tedy výtah zpráv z celého kraje, které jsou... řekla bych... velmi často situovaný přímo do krajských měst a čím dál od něj město nebo obec je, tím míň informací z něj dostane. Oproti tomu lokální média těží primárně z dokonalé znalosti svého prostředí... mají tu vazby a tedy informace z první ruky. Takže jednoznačně dochází k posílení. Nejmarkantnějším příkladem bylo před dvěma lety navýšení čistě regionálních stran ze dvou na tři.

Určitě.

V podstatě princip lokálnosti se zvýšeně uplatňoval například v povolebním čísle, kdy bylo vždy rozšířené zpravodajství, jo, to znamená... přinášelo se detailní zpravodajství a výsledky až z nejzapadlejší obce, dále komentáře, ankety k výsledkům voleb v daném okrese, a to speciálně až na deseti stranách. Konkrétně tato vydání se navíc tiskla ve větším nákladu.

Ano, děkuji za příklad.

To, že lokálnost táhne, potvrzovala čísla prodeje. Konkrétně nemohu, ale... obecně lze říct, že všem médiím, nyní mluvím o tištěných, klesly za poslední dva až tři roky prodeje, a to včetně například Blesku, nejrapidnější pokles byl ale u Mladé fronty DNES. V jejím případě se ale projevilo i nový vlastnictví, že jo. No, a pokles se týkal i deníků. Nicméně... Deník jako takovej si stále držel... myslím mezi vydavatelskými domy... stále si držel druhou pozici.

A mohla bych mít jednu doplňující otázku k tomu, jak jste mluvila o vazbě Českolipského deníku na komunální politiku, jaký vliv byl zaznamenán....

Lokální médium a vliv... Bezsporu má velkej vliv na dění v daném regionu. Teda hodně citlivě vnímá obsah politická scéna, to jako rozhodně. V zásadě dochází k tomu, že má lokální periodikum velkej vliv na utváření názorů u čtenářů v místě potencionálních voličů.

Na základě čeho se to domníváte?

Za mne jsme se politice v obsahu věnovali poměrně detailně a rozsáhle. Názor si určitě utvoříte, když se dozvíte nějakou pozitivní nebo negativní událost, což nemusí změnit vaše preference, ale taky může...

2. Jakou část zpravodajského obsahu tvoří lokální zdroje a jakou centrálně přijímané informace?

To, o čem teď mluvím, Vám potvrdí skladba novin... celostátně zaměřený média prezentují krajský zpravodajství až uvnitř listu. Regionální deníky na něm staví už titulní stranu, celostátní zpravodajství je až v druhém sešitě uvnitř. Konkrétně... příkladem je divize Severní Čechy, tedy Ústecký a Liberecký kraj deníků... jo, ta ve všech svých deseti titulech věnuje první tři strany regionálnímu zpravodajství... tedy všemu významnému, co se událo v daném regionu. Pak následují dvě krajské strany (krimi a kultura), dál lokální, která se jmenuje U nás doma, ta je složená z příspěvků čtenářů, může tam být křížovka, dále třeba program televize, kina... Až potom je krajská.

To je určitě dobře, že lokálnost není opomíjená.

Za velmi důležitý prvek jsme teda považovali čistě lokální titulní stranu včetně fotek, jak jsem zmiňovala. Ta byla krajská pouze v případě takzvaných velkých událostí nadregionálního charakteru... to znamená například... když v Ústeckém i Libereckém kraji proběhne nějaká zajímavá událost... třeba bych si vzpomněla na nějaký příklad... třeba zatčení šéfa a vysokých úředníků ROPu nebo návštěva prezidenta.

Ano, takže v regionálním deníku se prolíná lokální a celostátní zpravodajství.

Přesně tak, jo. Tedy, abych ten rozsah nějak závěrečně shrnula... čistě lokální zpravodajství je tedy soustředěný na prvních třech stranách, a to včetně titulky teda. Uvnitř sešitu, to je asi celkem deset stran, tak tam je pak ta speciální strana čtenářů, kam posílají příspěvky místní školy, spolky, kluby, organizace z daného regionu, a tak dále, jak jsem už zmínila. No a plus jednou až dvakrát v týdnu k tomuhle přibývá kulturní servis pro daný region, aby čtenář měl všechno z první ruky. Plus se k tomu přidává strana regionálního sportu. Podstatný tedy je, že... denně se objevuje pravidelně pět stran z regionu, a tak jednou až dvakrát v týdnu je to zvýšený na šest stran. Celostátní zpravodajství je až v druhém sešitě a odehrává se na čtyřech až pěti stranách.

5. Mediálně-lokální koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi komercializací, racionalizací, centralizací a (de)lokalizací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

Tak souvislosti zde určitě jsou... ale konkrétně... třeba racionalizace podpořila komercializaci, v podstatě i naopak, jo... a dále centralizace je v protikladu s lokalizací.

IV. SOUHRNNÁ KOHERENCE

1. Provázanost mikročinitelů a makročinitelů

1. Vnímáte spojitosti mezi makroúrovní (privatizace, koncentrace vlastnictví a (de)regulace) a mikroúrovní (komercionalizace, racionalizace, centralizace a (de)lokalizace) vzhledem k Vašemu médiu?

Ano, koncentrace vlastnictví s sebou přinesla racionalizaci, která má dopad na množství práce jednotlivých redaktorů. Zároveň i na obsah, to souvisí s tou komercionalizací, kterou jsme před chvílí probíraly.

Mohla bych Vás požádat, jestli byste mi mohla makročinitele očíslovat od nejvýznamnějšího tady u té otázky?

Myslíte jako podle významu, jo?

Přesně tak.

Samozřejmě.

(Respondentka označila privatizace 1, koncentrace vlastnictví 2 a (de)regulace 3).

Můžete mi, prosím, seřadit ještě mikroúroveň, zde...

Jasně.

(Respondentka označila racionalizace 1, komercionalizace 2, delokalizace 3 a centralizace 4).

Děkuji Vám.

2. Jaký ze jmenovaných činitelů nejvíce ovlivnil vaše médium? Co se následně změnilo?

Takže tady... no, jednoznačně racionalizace, a to právě vzhledem k těm důsledkům, o kterých jsem mluvila v předchozích otázkách.

3. Jaký ze zmiňovaných činitelů nejméně ovlivnil vaše médium? Z jakého důvodu nebyl jeho vliv patrný?

Centralizace, neboť byla posílená regionálnost. Tady jako není moc o čem přemýšlet, myslím, že tohle je dost jednoznačný.

Dobře. Interview je tedy na konci... mohla bych Vás požádat ještě o vyplnění vstupní hlavičky... jedná se jen o pár rychlých otázek...

Samozřejmě.

Jestli byste mi řekla, jakou jste zastávala pracovní pozici? Tohle je myšleno pouze vzhledem k médiím.

Byla jsem šéfredaktorka Českolipského i Ústeckého deníku.

Ano. Dále zde mám Váš dosažený stupeň vzdělání?

Středoškolské.

Jak dlouho jste pracovala v médiích?

Myslíte celkově? Celkově sedm let. Z toho jsem byla pět let v Českolipském deníku a dva roky v Ústeckém.

Ano, takže tímto bychom měly hotovo.

Takže to je vše.

Děkuji Vám, že jste si našla čas, abychom rozhovor uskutečnily a podělila se o své zkušenosti z novinářské praxe. Bylo to zajímavé.

To byla maličkost. Ať se práce zdaří a budu doufat, že jsem Vám trochu pomohla.

Určitě ano. Ještě jednou děkuji.¹³

¹³ Po skončení rozhovoru respondentka doporučila další kontakt, o který mohl být rozšířen výzkumný vzorek, a tím došlo k reálnému uplatnění metody snowball (viz Metodika, oddíl 2.2.1.3).

Respondent 3

Datum rozhovoru: 3. listopadu 2015

Místo rozhovoru: kavárna Hrabal, Náměstí T. G. Masaryka v České Lípě

Stopáž: 1:04:57

Pracovní pozice: redaktor rozhlasu po drátě, redaktor týdeníku, zástupce šéfredaktora týdeníku, šéfredaktor týdeníku, šéfredaktor deníku

Dosažený stupeň vzdělání: gymnázium, pedagogická škola

Délka praxe v médiích: 30 let

Délka praxe v Českolipském deníku: 13 let

Souhlas se zpracováním poskytnutých údajů pro studijní účely: Ano

I. STRUKTURÁLNÍ TRANSFORMACE TISKU

1. Jak podle Vás celoplošné změny v mediálním systému po r. 1989 ovlivnily subsystém regionálního a lokálního tisku?

Jestli bych Vás mohla požádat, mne by zajímal stěžejní rok 1989 a já sleduji změny, které nastaly v mediálním systému, potažmo zejména v subsystémech regionálního a lokálního tisku. A mne by zajímalo, jak jste tento rok vnímal a jak se to konkrétně podle Vás projevilo v lokálních a regionálních médiích.

Tak projevilo se to víceméně tím, že došlo ke změnám personálním, myslím, po té revoluci. U nás tady na okrese, teda v tom Českolipském nástupu, jak se to jmenovalo tento týdeník tenkrát, tak odešel akorát šéfredaktor a my ostatní redaktoři jsme byli vzatí na milost.

Vzatí na milost.

No, a tam šlo spíš o to, že tady na okrese, pokud se týká tohoto tisku, takže to spíš bylo bráno jako nějaká kompenzace osmašedesátníků, kteří byli ukřivdění tenkrát, protože byli papežštější než papež a byli vyhozený, že jo, po osmašedesátém, tak teď si chtěli foukat na bebičko a dávat prostě najevo, jak... víceméně ten pán, co tady... vy asi znáte to jméno Stehlík? To byl šéfredaktor po Berkovi, který byl v podstatě taky vedoucí, Berk tam byl za bolševika a po něm přišel Stehlík, což byl osmašedesátník, no... do týdeníku, protože tady byl až do roku... do prvního ledna 93 byl ten nástup, i když potom se to právě jmenovalo, když přišel tenhle Stehlík, pan Stehlík, tak když přišel, tak se to přejmenovalo na Českolipské listy, jo.

Ano.

To vám ale neřeknu, kolikátého přesně. A takže říkám, že víceméně tři roky, to znamenalo do 31. prosince 1992, asi dva a půl roku jsme vydávali zpravodajství takový nějaký, jako se to dělávalo, že jo... s tím, že jsme se snažili teda být trochu investigativní, ale to spíš bylo jenom jako, že jo, protože se to tady mlelo různě a tak dále. A ten pan Stehlík si tady léčil jako... nechci ho pomlouvat, ale já jsem s ním dělal ty tři roky. A vím, že on neměl ani žádný vzdělání. On dělal kdysi dávno v padesátých letech nějakýho redaktora v borském skle nebo v Crystalexu, nebo nevím, jak se to tenkrát jmenovalo. A vím, že nám ukazoval nějaký

svoje práce jako silně teda levičácky zaměřený. A myslel si, že... no, já ho nechci pomlouvat. Já jsem s ním na kordy nikdy nějak nebyl, ale o to nejde... Jenomže tady prostě byla ta otázka tří překlenujících let do toho roku dvaadevadesát, kdy to bylo takhle, jo.

Rozumím.

A v tom dvaadevadesátém, někdy... teď nevím, jestli v srpnu nebo v září, se na nás obrátil Pošťák, to je šéf český skupiny pasovských, že jo, Vltava-Labe-Press. A začali nás lanařit s tím, že nás teda přesvědčili o tom, že stejně bychom tam spadli. A nakonec tam spadli skoro všichni, že jo. Existovalo jen pár nějakých, který to vydrželi nebo se přejmenovali a zůstali týdeníky a konkurovali, že jo... v podstatě téměř věelpéčkám. Ten to jako nepřekoušl ten pan Stehlík, takže ten skončil k tomu 31. 12. 1992. No a já jsem šel dělat od prvního první... jsem dělal šéfredaktora... týdeníku ještě. No a od května, potom, od šestého května začal deník.

Ano.

S tím, že teda jsme museli přejít z horký sazby na počítače, takže to byl největší šok. Já měl starosti s tím, abych to vůbec dal dohromady, a úplně jsem měl hlavu jako kedlubnu z toho, že prostě každý den maj vyjít noviny, že jo, čtyři stránky jsme zajišťovali v té době, sport a tři... jednu nějakou tu informační, kulturní přehledy a tohle, a dvě zpravodajský víceméně. Takže nějaká publicistika tam byla taky. A takže mne k tomu prvnímu květnu, protože jsem měl v týdeníku tři holky, to byla Markgrafová, to byla moje zástupkyně, a pak tam byla ještě Džogiová a Zahradníčková, to nevím, jestli vám to něco říká (*zkrácena vsuvka osobních otázek odkud jsem, co dělám, kolik mi v té době bylo let a o jeho dceři na doktorátu*). A ony právě, protože ta Zahradníčková s tou Džogiovou, ačkoli to byly absolventky žurnalistiky, Markgrafová taky, tak ony mně daly výpověď. Takže zatímco já jsem měl v týdeníku tři lidi, že jo, teda v podstatě kromě nějakých těch administrativních, tak tady jsem jich potřeboval šest, no. Takže jsem musel nabrat lidi úplně z ulice, kteří neměli vůbec zdání... dělali v nějakých propagačních odděleních a podobně. A takhle jsme začínali. Takže my jsme byli schopní, já nevím, ve sportu psát básničky a podobně (smích). Jediný, kdo dělal v týdeníku, byl pan Šuhájek, já nevím, jestli Vám to něco říká.

Nezmínili se o něm zatím...

Sportovní potápění, předseda svazu tady. Počkejte, já si to odečtu, ne to vůbec, dobrý, nic, vy jste moc mladičká. A takže mi odešly a musel jsem začít od nuly v podstatě, jo. Takže to bylo něco strašného. Takže pro nás to bylo víceméně chráněný nějaký čas, jenomže pak přituhovalo a přituhovalo. Jenomže my pak jsme si na to začali zvykat. Takže to potom začalo běžet.

Jak jste potom našel pracovníky a kde jste je hledal?

No, přes známý. Já teda taky nejsem zdejší, ale jsem tady od jednadmdesátého. A hrával jsem, já jsem dělal na okresním kulturním středisku. Pak jsem dělal rádio, rozhlas po drátě. Prostě jsem prošel všema téměř kulišárnama. Také jsem pracoval na výtvarném oddělení. Takže prostě jsem měl od všeho kousek. A spoustu lidí jsem znal, třeba jsem hrál divadlo s divadelním klubem Jirásek a tohle, takže tam se vždycky najde pár, že jo, který k tomu něco maj nebo který znaj někoho, kdo zná... a tak dále. No, byla to hrozná představa,

ale říkám, hlavně se to dost měnilo. Třeba tam někdo přišel a myslel si, že to zvládne, ale za tři měsíce v době nějaký tý, jak byla ta zkušební doba, tak řekl, že ne a hledali jsme znova.

Divadelní klub Jirásek vedl pan Zborník, co si pamatuji...

Franta, no? On byl ve Vodňanech, Franta, a pak sem přišel asi před dvaceti lety. No, takže to máme tohle. Takže to bylo dost teda jako takový horký, no.

2. Myslíte si, že strukturálně-transformační činitele měly na regionální média příznivý či nepříznivý dopad? Tvrzení prosím zdůvodněte.

Potom zde mám další otázku. Já bych se chtěla zeptat, zdali si myslíte, že změny, které nastaly, přičemž je způsobují strukturálně-transformační činitelé, které já sleduji, tak zdali měly příznivý nebo nepříznivý vliv na regionální tisk.

To myslíte revoluci jako? Nebo změna z politického...

Ano, přesně tak. Vlastně porevoluční...

Já jsem nevěděl, jestli nemyslíte teda změnu majitele novin.

Ted' se jedná vyloženě porevoluční období a vše, co se od toho odvíjí.

No, určitě jo. No, to jako samozřejmě, že to vliv mělo. Já jsem třeba lokální patriot takovej nějaký tady za ty léta, takže jsem byl rád, že tady je deník, stejně jako to bylo v postatě v tý době na úrovni. Takže byla tady ta možnost... sice tady existovala ta konkurence teda, protože zůstal průboj od esdělka, pak se to přejmenovalo. Průboj byl ještě za komunistů a pak, jakmile přišla revoluce, se to změnilo na SD, Severočeský deník, Ústí nad Labem.

Ano.

Takže tam byla konkurence, tam byla třeba ještě naše kolegyně z toho týdeníku, ale ta odešla ještě dřív, paní Plicková, ta už je teda po smrti. Ta dělala v esdělku, právě. Pak... protože asi našim šéfům hlavním pražským a pasovským to lezlo na nervy ta konkurence tady, že jo, tak udělali fúzi, takže koupili esdělko a redaktory.

Ano.

No, takže v každém případě jako, kdyby se spojil... když si představím, že Českolipský listy, týdeník, který by vycházely denně, a spojily se s tím esdélkem, tak by to bylo možná silnější kafe než tohle. Ale vzhledem k tomu, že to tak nebylo, protože to bylo jinak, tak v podstatě bych řekl, že to byl přínos, no. Prostě, v jedněch novinách našel čtenář, že jo, od toho, co se stalo tady v Pihelu až po to, co se stalo v Singapuru, jo, nebo v New Yorku nebo já nevím, jo. Byly tam názory, komentáře, který dělali pražský fundovaný, jak kdy teda, jak je platili a než odešli, ale prostě kolikrát i fundovaný redaktori, kteří teda byli známí.

Určitě.

A takže si myslím, že to... je to můj subjektivní názor, jo, to byste si musela udělat anketu, jak to je mezi čtenářstvem, ale pochybuji, že by si na to ještě někdo pamatoval před těma

pětadvaceti lety. Ale v každém případě to bylo něco nového, něco neotřelého, co tam ještě nebylo, jo. Každý den noviny. Každý den tam byly nějaké zprávy, i když říkám, jo, že to byla kolikrát hrůza, teda jako, protože... když se nic nedělo, že jo, zvláště třeba přes léto, okurkovka a tohle. Takže se to tam odvíjelo, měli jsme i navázaný styk s policií, že jo. Ještě tam dneska je Baláková.

Ano.

Tu jsem v podstatě... ne přijímal, ale byl jsem tam, když byla přijímaná. A prostě od těch jsme získávali svodkový informace, který prostě měl na starosti ten redaktor a to zpracovával. A to se tvářilo, jako že jsme strašně moudrý, jo, prostě, protože tenkrát ještě v tom třiadvacátém, čtyři a pět, nebyl internet, že jo, takže to bylo o něčem jiném. Třeba, když přišla Vlastníková někdy v roce jedna, tak už potom byl internet. A dokonce jsme ho měli i teda služební v redakci. A vím, že ona konkrétně to strašně využívala. A já jsem si furt říkal, protože jsem na to nebyl zvyklý, kde ona to bere ty zprávy? A pak jsem to viděl a ona to prostě fajčovala z toho, no.

A jak konkrétně jste využívali svodkové zdroje...

No, svodka je... každý den má policie, co se stalo za bývalých dvacet čtyři hodin. A z toho ta tisková mluvčí vybírá takových pět šest zpráv, který nám poslala formou avíza takovýho, a ten redaktor, pokud ho to zaujalo, tak po tom šel, že jo.

Dobře.

3. Mají podle Vás regionální média stabilnější postavení, zvýšil se jejich vliv i pozice v mediálním systému, nebo došlo k opaku?

Mohla bych se zeptat z hlediska stabilnějšího postavení médií, myslíte si, že se zvýšilo nebo snížilo?

Čeho postavení?

Z hlediska stabilnějšího postavení regionálních médií.

To se asi nedá srovnávat vůbec, já si myslím, protože za komunistů to byl přímo orgán, ten Českolipskej, už si nemohu vzpomenout na jméno toho... alma mater, Českolipskej nástup. Jo, a to byl orgán komunistů, že jo, takže to bylo pod kontrolou, takže tam se ani nikdo nepokoušel něco propašovat, jako... Zatímco tohle se tvářilo po té revoluci, říkám tvářilo, protože i tam potom vznikly určitý kliky a podobný, že se nás snažili třeba ovlivňovat v něčem, ale víceméně vůbec na tohle bych si nenaříkal, čili určitě to byl přisun, jo... pozitivní.

Dobře, ano.

Tam bylo to, že prostě spousta lidí si myslela, že když jsme teda pod tím pasovským vydavatelstvím, takže nás budou kontrolovat, že nás budou ovlivňovat a že to je návrat k nacionalismu a... já nevím k čemu tady. A prostě to nebyla pravda. Já nevím, jestli teďka... ale já pochybuju, že když to občas čtu, tak je to pořád stejný, že jo.

V určitých ohledech.

Takže si myslím, že tohle určitě nebylo. Oni to už dokonce prodali, že jo, pasovští, teďka... MAFŘE nebo komu, já nevím, nějakým Čiňanům, ne? Nevím, teď.

Já myslím, že je to teď na Slovensku...

Já nevím, já vím, že jsem to někde četl, že jsem se chechtal, ale že prostě vim... No, odjakživa to patřilo někomu jinému, než tady někomu v Čechách. To právě lidi nechápou, že jo, kolikrát, protože ty vydavatelství na to neupozorňují, že vlastně ten kapitál je úplně někde jinde, než tady... takže relativně by to mohli ovlivňovat. Čili tam, když jde potom tvrdý na tvrdý, tak se to může stát, no, jinak... nevím, nemám s tímhle nějaký špatný zkušenosti, že by mi volali pasovští a chtěli na mně, abych se vrátil, ne, to přeháním teďka, samozřejmě. Takže to byla tolerance, loajalita.

4. Co dle vlastního názoru považujete za nejvýraznější změnu strukturální transformace tisku vzhledem k regionálním médiím? Volbu, prosím, zdůvodněte.

A když se ještě naposledy vrátím ke zmíněným změnám, mohla bych se zeptat, které vnímáte jako nejvýznamnější?

Myslíte revoluci nebo ty nové média?

Přesně tak, ta revoluce je klíčová, kterou já sleduji, přitom porovnávám předrevoluční a porevoluční období, takže mne zajímá, co dle vlastního názoru považujete za nejvýznamnější změnu, která ovlivnila regionální média.

Já teda si myslím, že jsme si dělali práci, za kterou jsme si stáli a kterou jsme vyrobili. Zatímco dřív to bylo tak, že jsme tu práci odvedli a šlo to na plac, kde to kontrolovali a vyhodili nám něco a vyškrtali a tak dále.

Takže cenzura.

Takže cenzura, no. Zas těžký se orientovat, že jo, protože mezitím už přišli různí ti lobbisti a tak dále, ti si tady udělali různý, to víte... takže my, než jsme se vzpamatovali a než jsme si vyřešili svoje věci, jak to dělat a dělat to alespoň trochu kvalitně, tak oni byli už dávno za vodou a hráli si s náma, jo... vyloženě, že pustili jenom to, co chtěli. Tam byly různý ty provázanosti, to je jako všude, to není nějak čistě, že bychom byli nějakou výjimkou...

II. MAKROÚROVEŇ

1. Koncentrace vlastnictví

1. Jak koncentrace vlastnictví regionálního tisku ovlivnila Českolipský deník?

Tady myslím, že u koncentrace vlastnictví jste již odpověděl, jak ovlivnila Českolipský deník.

Jo, o tom jsme se bavili.

2. Můžete, prosím, upřesnit, jaké nejvýznamnější změny se udály po příchodu vydavatelství VLP, a.s.?

A tak jestli bych se mohla nyní zeptat na změny, které se netýkají roku 1989, ale přímo, jak jste zmínil, příchodu nového zahraničního vlastníka. Co se dělo interně v médiu a ve vaší novinářské práci.

Tak tam bylo důležité, že my jsme vůbec nevěděli nebo lépe řečeno, já jsem nevěděl a Markgrafová... dejme tomu, když byla moje zástupkyně... tak jsme nevěděli v podstatě nic, že jo. Byl týdeník a vzdělání ze socialismu a najednou buch, tohle. Tak to byly úplně jiné hodnoty, nebo měly by být. Nakonec se zjistilo, že je to skoro stejný, že jo, ale... Co jsem říkal, neudrším myšlenku...

Hovořil jste o příchodu zahraničního vlastníka a o tom, co se dělo uvnitř regionálního deníku, jaké změny...

Ty, co jsem Vám popsal. Personální změny tam byly. Finanční byly markantní teda, zvlášť pro mě. Asi chtěli, že ten, kdo to tady má dát nějak do kupy, tak aby si asi myslel, že to je dobrý. Ale finanční byly taky samozřejmě. A pak teda ty technický, že jo, to bylo dost markantní, protože my jsme byli zvyklí jezdit do Liberce na tu horkou sazbu, kde teda to sazeči sázali, že jo. A najednou jsme měli špíglovat prostě stránky sami. Naštěstí jsem tam měl teda holku, která k tomu měla nějaký vztah, takže ta nás to prostě naučila, takže jsme byli asi tři, kteří tohle byli schopní, když jeden měl dovolenou nebo byl nemocnej, takže jsme byli schopní to udělat.

Čili technicky dělali noviny externisti v Liberci...

No, to nebyli externisti, to byli profici, no, ale jako v podstatě na smlouvu nějakou.

A pak jste si to začali dělat sami.

No, postupně během těch, jak jsem říkal, jak byl ten přechod z toho týdeníku na deník, tak poslední dva měsíce jsme už jeli ten týdeník na počítač, jo. Ale bylo to ještě takový halabala, prostě takový, že to nebylo nic moc, jo. Spíš jenom, že jsme se s tím seznamovali. Ale do toho šestýho května devadesát tři, kdy vyšlo to nultý číslo, tak to už jsme dělali na ostro.

Ano.

Takže já se přiznám, já jsem z toho byl úplně hotovej.

2. Privatizace

1. Jak hodnotíte proces privatizace regionálního tisku z hlediska dopadů na fungování, kvalitu zpravodajství a práci novinářů v Českolipském deníku?

A mohla bych se zeptat, mělo to dopad na kvalitu zpravodajství ten příchod zahraničního vlastníka nějaký způsobem?

Určitě jo. Tam šlo i o tu dobu, že jo, že prostě se uvolnilo, že v podstatě se mohlo psát o ledasčem. Takže ze začátku i ti lidi, to... co jsme si dělali ankety a průzkumy, to ti lidi i brali,

ačkoliv si z nás třeba dělali srandu a já nevím... protože jak jsem říkal, personální otázka, takže to nebylo kvalitní ty články, jako co napsali... nebo ty zprávy. Ale ta informace tam byla a tu kvitovali teda ti čtenáři. Takže určitě to mělo přínos, protože říkám, to bylo úplně o něčem jiném. Tam to bylo všechno po té linii stranický před tím devětaosmdesátým a potom se to uvolnilo, že jo, a kdy nejen my, ale spousta regionálních novin... nemyslím teda v Praze nebo v Brně, v těch velkých městech, ale v těhle venkovstějch... tak tápaly, než se daly trochu dohromady a než to trochu vypadalo.

Ano.

Ale v každém případě, jak teda po obsahový stránce, tak i po té technický, se to změnilo o 180%, jo. To bylo diametrální, to bylo úplně o něčem jiném už potom.

2. Popište, prosím, pozitiva i negativa privatizace, která dle Vás převažovaly, jejich konkrétní projevy a účinky.

Myslíte, že bych Vás mohla poprosit, jestli byste konkrétně popsal pozitiva a negativa privatizace, jaké podle Vás nastaly?

Myslíte tohohle deníku nebo novin?

Ano, přímo deníku.

Tak tam byl problém, kdy my jsme byli, nebo já jsem byl tlačenej, protože sem přijel ten... já nevím, jestli znáte pana Košťála¹⁴. No, už tam není taky dávno... To byl člověk, který byl za vším v tom přechodu od těch týdeníků k těm deníkům Vltava-Labe-Press. Takže ten sem přijel potom. A dokonce potom to bylo už i tajně, protože já jsem jel do Pasova a Stehlík o tom vůbec nevěděl. Takže tam byla ta příprava, jak to bude vypadat, co se s tím bude dělat.

Oni Vás k tomu přímo přizvali do Pasova.

No jistě. No, já jsem tam byl asi čtyřikrát. Takže tam byly různě takový ty jednání, kde nám ukazovali jak grafiku, tak obsah, co od toho očekávají, no komplexně. Protože věděli asi, že jsme to nikdy nedělali. Jako teorie je něco jinýho, když se učíte ve škole o tom, jak se to dělá, a něco jinýho je praxe, že jo, to jsou úplně diatermálně jiný věci. Prostě, nebylo tam nic takovýho, že by nás nějak směřovali někam nebo něco takovýho. Ne vyloženě, jak by se měl dělat deník.

Ano.

Tam byl průšvih, že v podstatě to nikdo nevěděl. Já jsem odešel v roce 2006 nebo jsem byl odejit víceméně ze zdravotních důvodů a podobně, ale to je jedno. A tak do té doby v podstatě furt jsme hodnotili a hodnotili. Já už jsem tam byl 14 let a mně už to lezlo na nervy, protože ostatní redaktoři se měnili. A oni mleli pořád to samý do kulata a furt se nic nezměnilo. Tam byl největší problém remitenda, že jo, prodejnost a obecná prodejnost nebo čtivost. A takže... prostě, já vím, že jsem vždycky říkal, když vy jste tam tak chytrý v tom Ústí, proč tady máte... vy tady máte všechny profesionály redaktory, a přesto máte prodejnost téměř jako my,

¹⁴ Vlastimil Košťál „před rokem 1989 působil na pozici technického náměstka Vydavatelství Rudé Právo a po změně režimu se stal ředitelem Vydavatelství Deltapress“. Odešel v r. 1991 do vrcholného managementu VLP. (Waschková Císařová, 2009, s. 101, 275).

jo... myslím, procentuelně počet obyvatel. Jo, prostě, že... já si myslím, že to nebylo v tom, jako, že by kvalita těch novinářů, protože pokud se dařilo z Prahy spravít ty centrální stránky, že byly zajímavý, ať už ta publicistika nebo světový nebo evropský zpravodajství, takže to bylo solidní. A prostě vůbec neexistovalo nějaký... jo, že jsme měli my tady redakci a v Liberci byla redakce a přitom ty noviny stály ty Liberecký za... já nevím, my jsme si to třeba mysleli, že jo, to je subjektivní, ale prostě to bylo úplně stejný a přitom tam byli samí vzdělaní lidé, zatímco tady to dělali maturanti, takže prostě já si myslím, že to není v tom. A ta prodejnost je to, co je... jakou si vytvoříte image před tím čtenářem, že jo. A jestliže jsme si z toho dělali svým způsobem legraci, tak ti lidi, co to dobře jako brali, tak si říkali, že to jsou blbci a už si to nekoupili.

3. (De)regulace

1. Domníváte se, že se v Českolipském deníku více dominují regulační nebo deregulační tendence? Popište, prosím, konkrétněji jejich působení.

Mohla bych se Vás zeptat, zdali si myslíte, že v Českolipském deníku převažují regulační nebo deregulační tendence? Regulace, to je soubor zákonných opatření. Deregulace znamená soubor opatření, která působí proti regulaci. Pak se uplatňují regulační a deregulační tendence a některé z nich převažují. Následně dochází ještě k autoregulačním tendencím.

Myslíte, že by nás někdo reguloval?

Třeba je zde tiskový zákon. Zpravodajství tvoříte i vzhledem k uzákoněným věcem. A pak tu jsou tendence, které to narušují nebo podporují. Ty tendence se také měnily po roce 1989 a díky tomu jsem zařadila také tuto otázku.

No, to je v podstatě ta investigativita v těch článkách a tam na tom jsme dost naráželi, že jo, protože ta... to byla situace, kdy zvláště jeden kolega, ten do toho strašně rád šel. A nemohl pochopit, že má třeba jenom subjektivní domněnky, teď to přeháním, ale že to nemá podložený, nemá tam zdroje a tak dále... takže, pak jsme skončili u soudu a museli jsme se omlouvat a podobně. No, takže prostě jsme se snažili, ale vím, že prostě... ono bylo něco jiného, když... to asi taky znáte, že když sem poslali z Prahy nebo třeba i z Ústí redaktora... potom došlo k tomu, že byli krajší redaktori, kteří jezdili po okresech a šťourali se v těch věcech, když si mohli dovolit říct, že František Novák je vůl, protože krade. Zatímco my kdybychom to tady řekli a podepsali jsme se pod to svým jménem, tak je to o něčem jiném úplně. Jo, oni si to mohli dovolit, já nevím, jak to je dneska, ale asi podobně. Takže jsme se tomu nakonec vyhýbali, protože tam za tím byly zase různé kontakty mezi lidma a tak dále, a pak k nám chodili a říkali, to bys neměl takhle dělat, kdybyste si to alespoň pohlídali, podívejte, jak jste dopadli, jo, že potom jsme jim dávali za pravdu a museli jsme se omluvit. Za to jsme dostávali vylágoš i od šéfů z Ústí nebo Prahy, když jsme to prošvihli nějak, no.

2. Dochází v Českolipském deníku zároveň k autoregulačním tendencím? Pokud ano, k jakým?

Potom zde jsou ještě autoregulační tendence. To znamená, zdali přímo v deníku byla vytvářena interní opatření jako kodexy a tak podobně, která se týkala jen daného média a byla speciálně tím médiem vytvořená.

No, určitě jo. To je samozřejmý, protože tam muselo existovat nějaký organizační členění v tý redakci, kdy ten dělal to a ten zase tohle. Takže probíhaly i různé školení tam. My jsme mívali jednou týdně velkou poradou a každý den jsme měli poradou o tom, co kdo připravuje, abychom věděli, o čem se bude psát, co přijde na jedničku, co přijde dovnitř listu a tak. Takže určitě to tam tohle bylo, a když se potom... třeba pokud jsem na to neměl já čas... ze začátku jsem to dělal, ale když tam pak byli zkušenější, z těch šesti byli třeba dva zkušenější... a pak přišli noví, tak samozřejmě se jim dávalo najevo, co se od nich očekává a co mohou dovolit, jak to mají dělat... a když nevědí, aby přišli za těma zkušenějšíma, aby to konzultovali a dali to nějak dohromady k všeobecné spokojenosti.

Vzpomenete si na nějaké konkrétní autoregulační opatření? Třeba ohledně uzávěrek...

Tam byly ty uzávěrky. To je taky, uzávěrka. Já jsem si prostě zjišťoval, že všechny lokální redakce občasně si hrály na to, že jo, že mají uzávěrku v deset nebo přesně v osm. To byla pravda, každá měla jindy uzávěrku. A takže se to řešilo takovými těma, včera se stalo, jo, včera nám řekl a tak dále, aby to vypadalo pro čtenáře, že jsme to zjišťovali včera, že jo. To bylo právě to, že jsme potom třeba, já nevím... plácnu, že hořelo tady někde, vím, že hořelo v Lípě na Kopečku a zapálil to nějaký psychopat, kluk mladej, který ještě tam měl pušku a střílel. A já, když jsem dělal ty výjezdy, jsem i fotil, takže jsem potřeboval nějakou fotku, tak vím, že mě tam naháněli policajti, že mne může zastřelit. A když jsem se tam s tím jedním... to bylo někdy, já nevím, v devět večer a jeli jsme potom do redakce s tím Doležalem, s tím kolegou, se kterým jsme dělali tyhle věci. Jakmile jsme se tam dostali, tak oni to tam stejně dali z četky přebraný a na to naše se vykašlali, jo. Takže v tu ránu veškerá takhle jako aktivita byla vniveč. A teď mu to vysvětlíte, že tam běhal jako pošuk a vlastně k ničemu. Přitom se dá prostě... takže většinou potom to šlo přes četku tyhle aktuálky. A u nás to bylo všechno jako tahleta uzávěrka. Jo, čili nám to bylo pak v podstatě jedno, my jsme potom měli nějaké uzávěrky také ve čtyři odpoledne, jo, nějakých stránek. Akorát ta nejpozdější uzávěrka byla, myslím, v sedm večer. Ale jako čekat do sedmi do večera a držet tam lidi a vědět, že se nic nestane, na 90% se nic nestane, to by muselo bejt a jenom tam budou sedět a čekat, jestli maj vyjet... tak to většinou bylo hotový. To samý přes víkend... když se dělali víkendový noviny z neděle na pondělí.

Samozřejmě.

Třeba se nám stalo... třeba taková situace, že jeden z kolegů... my jsme si zálohovali připravený stránky na diskety. A já jsem to dal do počítače, protože jsem skončil s tím špiglováním, děláním novin, a měl jsem hotový noviny na sobotu celý a na večer a tři čtvrtě novin na pondělí už, protože pak se doplnily jenom aktuálky nebo fotky. A hodil jsem mu tam ty diskety a říkám mu, vymaž mi to. A on jak byl nezkušeněj na tom počítači, tak vymazal ty noviny.

Teda.

Jo, tak si to dovedete představit, jsem obvolával celou redakci nazpátek. Naštěstí se to dalo. Tam byla nějaká finta od ajťáků, co jsem znal, jako že se mohou vytáhnout ty články. Ale musel jsem to znova přepočítat, našpiglovat. To jsem zestárl o deset let. To je jenom kuriozita taková, jo.

A to jste se dozvěděl jak dlouho před uzávěrkou?

Asi hodinu a půl. No, v podstatě na to pondělí, na to byl čas, to se dalo udělat třeba i v neděli nebo v sobotu, ale na ten pátek, no já jsem myslel, že ho přetřnu.

Již jsme u skoro u konce tohoto oddílu.

4. Mediálně-systémová koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi koncentrací vlastnictví, privatizací a (de)regulací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

Myslíte si, že bych se Vás mohla zeptat, jaké vnímáte souvislosti mezi tím, o čem jsme mluvily, tedy mezi privatizací, koncentrací vlastnictví a deregulací, které se uplatňují na regionální úrovni?

Tam ještě máte nějakou koherenci, že jo? Já jsem na to koukal.

Ano, koherenci. Hovořili jsme o tom, že přišel zahraniční vlastník, došlo k privatizaci, došlo k tomu, že se změnila různá interní záležitosti i regulační tendence uvnitř média... a mezitím je určitá provázanost, že jedno ovlivňuje druhé. A já bych se chtěla zeptat, jaké souvislosti...

Vždyť o tom se bavíme.

Ano, ale teď se jedná o přímé zacílení na změny, které jsou provázané. Doteď jsme mluvili o všech samostatně. Tak teď to mám v souhrnu. A já hledám souvislosti mezi těmito činiteli.

Já vím, co myslíte, ale obecně to nic neřeší. Já vás chápu, kdyby moje dcera letos nedělala doktorát, tak bych tu asi nebyl. Ale říkal jsem si, že Vám to nemůžu udělat. To je samozřejmé, to je to, co jsem říkal, že se to diametrálně všechno do puntíku změnilo o 180%...

To jistě.

Čili to, co bylo včera, tak ten další den bylo úplně o něčem jiném. Furt to byly noviny, že jo, a furt tam byly písmenka. Ale ty písmenka se jinak dělaly, byly jiná písmenka o ničem jiném a tak dále a tak dále, jo. To byla prostě jiná opereta, že jo.

Takže ta provázanost kompletně souvisí se všemi probíranými makročiniteli?

Samozřejmě. To je bez debat. To nejde jinak.

III. MIKROÚROVEŇ

1. Komeracionalizace

1. Jak hodnotíte dopady ekonomických zájmů majitelů na stupeň komeracionalizace Českolipského deníku? Prosím, doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

Teď zde mám hodnotit ekonomické zájmy majitelů na stupeň komeracionalizace, to znamená...

Já vím, reklamy, inzerce a tak dále.

Ano, inzerce, přesně tak. Zde jde o to, jak hodnotíte její dopady.

To bylo úplně jiný, jako všechno tam, myslím ten poměr... souvislost mezi tím před a po. Ale jednak tam bylo stejný... rok nebo dva, v podstatě ti pasovští víceméně počítali se ztrátami. Počítali prostě s tím, že není možné, aby okamžitě ta křivka běžela nahoru, že jo. Takže ze začátku i ta inzerce byla v podstatě, neříkám náhodná, ale nebylo to systematický. V podstatě se přecházelo z toho, co bylo, co jsme měli v týdeníku, a nabalovaly se na to postupně v rámci tý komerce nebo tý inzerce všechny další věci, který s tím souvisely. Jo, jak běžel čas, tak potom přišlo tvrdý na tvrdý a byly tam určitý mantinely nebo určitý stupně, kam se má dosáhnout peněz a tak dále. A mělo to dopad i na to, co jsme si mohli pořídit a tak podobně.

Ano.

Čili tam byla určitá provázanost mezi tím, když naše dealerky, ony to nerady slyšely, nerady slyšely slovo dealerky, jak se jim to říkalo, já už nevím, správně. Takže, když udělaly, že třeba byly první, tak jsme měli ještě jedno auto v redakci, jo, že byly první za rok, což se teda i stalo, že jsme měli dvě auta, což byla takováhle výhoda. Nemluvím o tom, že ty holky měly taky finanční výhody, ty inzerentky, nebo to bylo takový... souvětí nebo sousloví. No, prostě potom se to začalo promítat, kdy v podstatě jsem až kolikrát měl pocit, že ta inzerce je důležitější než ten obsah novin.

2. Jakým způsobem byla zachována kvalita a objektivita zpravodajství vzhledem k růstu komerčních vlivů? Prosím doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

No, na to bych se přesně chtěla zeptat, jestli si myslíte, že to dopadlo na kvalitu a na objektivitu zpravodajství, přesně tyto finanční změny týkající se komercializace.

No, stávalo se, že prostě na úkor třeba... já jsem si myslel, že tam je třeba to... nešlo ani o zpravodajství, protože zpravodajství většinou bylo kratší, pokud tam nebyla reportáž nebo publicistika, že jo. No, takže kolikrát inzerce byla úplně proti, jo. Tam se samozřejmě muselo dávat bacha, aby to nešlo úplně proti, jo, že by tam byl nějaký kritický článek... nedej Bože, přímo o tý firmě, která inzerovala... čili tam to neexistovalo, tam se to muselo ošetřit.

Určitě.

Já si myslím, že tenkrát prostě... říkám, ty první tři roky... ale potom začala nastupovat ta tendence, jako když dneska vidíte české televize, tam je nejdůležitější ta reklama pro IQ 20, jo. A to je strašný, když... to bylo to samý jako v těch novinách, když nasaděj reklamu do filmu, kterej je klasicej nebo pohádka a teď tam dají... víte, co. A tohle samý se stávalo i v tomhle případě. Oni nám třeba z Ústí, protože oni nakupovali... byla celokrajná inzerce, a tím pádem se nakupovaly inzeráty, který vycházely ve všech deseti mutacích, jo. A oni nám to tam hodili, třeba... strana tři na tři sloupce pravej dolní, jo. A to už přišla takhle ta stránka a já jsem nebo grafička musela... A prostě, jo. To bylo připravený a my jsme se museli vejít do těch děr, a to nebylo dobrý, jako. Ale peníze to přinášelo asi. Ale to já nevím, to zase nešlo okolo mne... Samozřejmě jsem věděl, kolik jsme vydělali za měsíc, kolik jsme vydělali za čtvrtletí, za rok, ale nějak že bych přesně o tom měl přehled...

A když se lokální inzerent přihlásí do redakce...

Já teď mluvím o něčem, co nevím, já nevím, jestli se to nezměnilo za těch deset let. Ale za mne, když to bylo, tak tam bylo inzertní oddělení, které v prvopočátcích mělo v podstatě... sekretářka ještě dělala řádkovou inzerci, která k tomu patřila. Plus tam byly dvě holky, které měly na starost plošnou inzerci. Čili lidi mohli přijít, mohla jste přijít, že si dáte inzerát, že prodáte jízdní kolo nebo něco takovýho. Ale spíš z tohohle by se neuživily ty holky, takže ony musely jezdit po okrese a shánět, jak na fabrikách nebo já nevím... v různých organizacích a ukecávat je, aby si dali inzerci. A čím víc toho sehnali, tím víc... to už je zase... jak jsme se bavili, že z toho byly i plusy pro normální redaktory.

2. Racionalizace

1. Jak se racionalizace projevila v Českolipském deníku? Konkretizujte, prosím, podrobněji, jakým způsobem racionalizace ovlivnila organizační strukturu, vnitřní procesy a tvorbu obsahu.

Tak. Teď jsme u racionalizace. A mne by zajímalo, jak si myslíte, že opatření, která nastala vzhledem k finančním stránkám, ovlivnila organizační strukturu. Například, zda došlo k propouštění nebo k omezování...

Myslíte na tom zlomu? Jo, vy to vlastně máte o tom zlomu.

Ano.

Takže. Říkám, když jsme to rozjžděli, tak jsem se až divil, protože... co jsem přijmul, to jsem přijmul, jo. Pak ještě za toho ředitele bývalýho, co tam byl na začátku, než ho vyhodili, protože on byl strašně tolerantní a neschopnej. Takže nešlo vůbec o to, spíš nabírali lidi, než že by se propouštěli.

Spíš nabírali, ano.

Pokud se týká propouštění lidí, tak to bylo jedině, když nastal nějaký malér velké, který mě stál i třeba, já nevím, ohodnocení na platě minusový. A ten člověk, pokud se prokázalo, že v tom lital opravdu, že to kolikrát bylo i účelový něco. Nedej Bože, to třeba neprokázali, že jo, nějaký úplatek nebo něco, tak pak už se to dalo... pokud tam byly nabalený ještě další věci. Ale to bylo fakt minimálně jako to propouštění.

Ano.

Co jste to říkala o té racionalizaci ještě?

Jak to ovlivnilo vnitřní procesy a tvorbu obsahu a jaký dopad mělo šetření na vaši práci.

Já si myslím, že jsem v podstatě nezažil, že by se šetřilo na úkor toho, abychom nemohli pracovat, jako že by... to bylo až teďka, co jste mluvila s Vlastníkovou.

Jak byla krize.

No. Přesně, když jsem odešel, tak v září to začalo, jo, kdy prostě musela propouštět lidi. Ale já to mám z druhé ruky, takže bych se nerad k tomu vyjadřoval nějakým způsobem, to Vám

určitě řekla ona, že jo. Já si to neumím představit jako, protože já jsem měl dvanáct lidí a oni mají šest, jo. To je padesátiprocentní.

2. Jaký vliv měly nové požadavky racionálního fungování regionálního tisku na práci novinářů regionálního tisku?

Já srovnávám ten vývoj, takže je pro mne důležité to, co bylo předtím i potom. A jestli bychom se mohli vrátit ještě k požadavkům racionálního fungování na práci novinářů, zdali jste něco vyloženě vnímal, že se opravdu změnilo na základě toho ve vaší novinářské práci...

Ale samozřejmě tam byly tyhle věci, ale prostě to bylo, já nevím, zkvalitnění práce, a proto byly pořádány pravidelné semináře dvoudenní, třídní, až už pro šéfredaktory nebo redaktory, které byly tematicky zaměřené na nějaké věci, které se týkaly zase celkového zkvalitnění těch novin, že jo.

Ano.

Ale teď je otázka, že mám pocit, že to nemělo žádný výsledek, že prostě oni přijeli nebo my jsme přijeli, zase jsme odjeli a vypadalo to pořád stejně. Snahy o tohleto tam byly, ale ten výsledek bych řekl, že se moc neprojevoval. Tady potom už to bylo vynucené. Jestliže máte místo šesti redaktorů tři, tak to už je o něčem jiném, než v šesti lidech a nějak to zkvalitňovat, ty to uděláš kvalitněji a tak, ale furt mám těch šest lidí, kteří to dělají, ale když mi tři vezmou, tak už tam musí být nějaký dopad.

3. Centralizace

1. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila rozhodovací a organizační procesy uvnitř Českolipského deníku?

Teď jsme u centralizace, zdali bych Vás mohla požádat o Váš názor, jak centralizace ovlivnila mediální organizaci z hlediska rozhodovacích a organizačních procesů uvnitř deníku. Zdali došlo například k tomu, že centrální redakce nějakým způsobem řídila regionální redakce.

No, v podstatě jsme už na to taky narazili. Tam šlo o ty provázanosti, co jsem říkal, jak to šlo dál a dál v čase, tak v podstatě dospívali samozřejmě v Ústí, krajánci, jako na to, že je potřeba podporovat to i z ústeckých zdrojů, že jo. Takže fotograf třeba, tam byl jeden centrální, jeden pro Ústeckej a jeden pro Libereckej kraj, kteří jezdili, aby my jsme nemuseli. Já nevím, v době, kdy jsme byli zatížení výrobou novin, tak abychom se nemuseli sebrat a jet támhle vyfotit, jak vlak rozmaširoval auto, jo třeba. A přitom to bylo blíž do Liberce než do Lípy, jo. A zrovna tak ti redaktori, tam byli asi dva nebo tři, kteří jezdili na tyhle kauzy stěžejní. Třeba, jak z Německa vozili ten bordel, víte, jak skládky vznikly tady na Ramši, jo. A prostě se to přehazovalo jako horkej brambor a nikam to nevedlo. Tak v tom jste se musela šťárat nějaký čas, abyste vůbec přišla na to, odkud vítr vane, že jo. Takže na to neměli ti moji redaktori.

2. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila procesy tvorby obsahu Českolipského deníku?

Takže ovlivnilo to nějakým způsobem obsah?

No, určitě jo. Tak oni nám v podstatě i diktovali určitý věci, že jo, který potřebují, protože věděli, já nevím, ať už z četky nebo z jiných informačních zdrojů, že se tady něco děje, takže nám zadávali, třeba já nevím, teď plácnu... přijel Klaus sem, to je jako už... nebo prostě něco, co bylo celokrajský, nemluvím celonárodní, ale celokrajský nebo pro více okresů spojený, tak jsme to museli udělat, že jo.

Tomu rozumím.

Jako průšvih byly ty politický strany, že jo, samozřejmě. Já nevím, jak se jmenoval... Kott s Rathem. Tak on se přece nějak ožral přece tady a pak se popral v hospodě, pak ho vylučovali ze strany. A my jsme tam... a to přšelo, to bylo v Doksech na nějaký chatě, a já jsem říkal, že už nechci být novinář ani omylem... jsme tam byli s Vlastníkovou, ta pak onemocněla druhý den. No, to je zbytečný, jo, ale kvůli ničemu, protože stejně nám dali potom prohlášení a my jsme tam sehnali pár věcí, jako co jsme... jako, že jsme byli tady odtud, ale co byli třeba z Liberce nebo z Ústí kluci, tak ti vůbec nevěděli, která bije. Takže prostě samozřejmě, že jo... takže samozřejmě, že to ovlivňovalo.

4. (De)lokalizace

1. Dochází podle Vás v současnosti ke ztrátám lokálních charakteristik nebo k jejich posílení? Prosím, vysvětlíte na konkrétních příkladech.

Takže teď tu máme delokalizaci. Myslíte si, že dochází ke ztrátám lokálních charakteristik nebo že dochází k opaku, to znamená k jejich posílení?

Teď mluvíte o současnosti?

Teď mluvím o tom, že... pořád sleduji přelomový rok 1989... a jak se děly všechny změny, tak jedna z nich je i lokalizace a delokalizace, je to i ustanovené v mediálním diskurzu, že k tomu dochází.

Tak samozřejmě, že tam byla ta delokalizace, když přestal být týdeník, který byl vyloženě jenom lokální, že jo, takže je samozřejmý, že tam muselo dojít k tomu... ale neřekl bych, že to bylo na úkor těch lokálních článků, těch lokálních stránek.

Ano.

V podstatě bych řekl jako, že by se dalo... Myslím jako za týden, kdybyste z toho deníku vybrala ty lokální zprávy, tak byste dala dohromady dvojnásobný týdeník, nejmíň. Rozumíte mi, co myslím, jo. Čili určitě to nebyla nějaká minusová položka, že by šla lokalizace vniveč. Ale spíš naopak, protože to nutilo nebo spíš byla tam i možnost plošně informovat o věcech, které se dříve nezařazovaly. Čili jít i do specifik lokálních určitých, který prostě nebyly možný, protože to nebylo plošně možný tenkrát v tom týdeníku.

Ano, určitě. Takže lokální tematika posiluje...

Já nevím, jestli posiluje, já to tolik až nesleduji zase. Říkám, tenkrát na tom přelomu určitě, ale i postupně, protože tam se otevřela ta cesta, kde... třeba Českolipský deník měl na jedničce jednu zprávu, myslím, lokální a ostatní byly Praha, Brno a tak dále, nebo zahraničí.

A hlavní stěžejní stránka byla třeba trojka, lokální. No, a pak se říkalo, tak to utáhneme... takže potom to bylo obráceně jako, že byla třeba na jedničce jedna zpráva, protože já nevím... spadl Boeing do moře. Ale ostatní byly všechny lokální na tý jedničce, na úkor tý trojky, kde se to teda změnilo ta lokální zpravodajská scéna. Jo, takže takhle.

2. Jakou část zpravodajského obsahu tvoří lokální zdroje a jakou centrálně přijímané informace?

A kdybyste to dal do poměru, jakou část tvoří lokální zdroje a jakou celostátní?

To jde o to, kolik stránek vychází, že jo, v ten moment, protože my jsme vycházeli dvaatřicet stran třeba, nebo šestnáct naopak jenom, šestnáct bylo nejmíň nebo dvanáct dokonce. Šestnáct a dvaatřicet a mezitím i byly varianty. A teď záleželo na tom, která... Většinou byly, říkám většinou, pokud nebyly nějaký inzeráty na tom, tak většinou byly zachovaný, že třeba jednička, trojka, čtyřka a osmička plus šestnáctka sport, byly lokální. Dalo se tam použít třeba i krajské zprávy, který nějakým způsobem poukazovaly na problematiku Českolipska. Ale bylo dáno, že tyhle... v určitým období, než se vymyslelo zase, že... než moudré hlavy vymyslely, že to nebude na dvojce, ale na trojce. Ale to bylo standardní v podstatě. Tam nedocházelo k povýšení nebo ponížení. V optimálním případě to bylo stejný. Jo.

Určitě, dobře.

5. Mediálně-lokální koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi komercializací, racionalizací, centralizací a (de)lokalizací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

A teď, když se vrátím ke koherenci neboli k těm souvislostem, tak by mne zajímalo, zdali jste vypořádal něco mezi komercializací, racionalizací, centralizací a delokalizací. Myslím nějaké významné provázání z hlediska Vaší novinářské praxe v regionálním médiu.

Jak to myslíte, souvislosti?

Já sleduji mikročinitele, to jsme na mikroúrovni. Já... jak jsem se předtím ptala na tu makroúroveň, tam byla koherence mezi třemi činiteli a vy jste odpověděl, že jsou vzájemně provázané. Tak teď jsme zase řešili další čtyři v tomto oddílu. A mne by na závěr zajímalo, jak se díváte na tyto souvislosti, zdali to je stejné jako na té makroúrovni či v něčem odlišné, zda opravdu jsou provázaní všichni či jestli některý stojí zvlášť nebo zdali je nějaká vazba mezi nimi výraznější nebo naopak není podle Vás tolik důležitá...

Jako optimální situace byla, aby byly provázaný, samozřejmě, jo, to je bez debat. A neříkám, že se to vždycky dařilo, že jo, protože tam ujížděly různý věci, který bychom byli rádi, aby nebyly, ale ony byly, jo. Takže říkám, to jsme řešili na těch poradách šéfredaktorů, kde bylo přesně dáno, nebo ne dáno, ne konkrétně, ale jak by tyhle poměry měly vypadat a tohleto, tak to tam bylo dopředu určeno, že jo. Tím jsme byli i hodnocení, jestli to dodržujeme. A jaký eventuelně to má dopad na čtenáře, že jo.

Dobře, děkuji moc.

IV. SOUHRNNÁ KOHERENCE

1. Provázanost mikročinitelů a makročinitelů

1. Vnímáte spojitosti mezi makroúrovní (privatizace, koncentrace vlastnictví a (de)regulace) a mikroúrovní (komercializace, racionalizace, centralizace a (de)lokalizace) vzhledem k Vašemu médiu?

Ted' už tady je souhrnná koherence, která se týká celého rozhovoru, který jsme uskutečnili. Nyní sleduji provázanost makroúrovně a mikroúrovně. A snažím se ji aplikovat do regionálního média. Takže Vám přesně vysvětlím, jak to myslím. Jak jsme probírali makroúroveň, tu privatizaci, koncentraci vlastnictví a deregulaci, mezitím jsme si řekli, co každý činitel znamená, že všichni spolu souvisí. Potom jsme si to samé udělali u mikroúrovně, kde jsme si vysvětlili, k čemu konkrétně došlo a co se děje konkrétně mezi nimi. A já nyní srovnávám tyhle dvě úrovně dohromady. A snažím se mezitím vypořádat, jak spolu souvisí přímo v realitě.

Já vím, co myslíte, no. Ale... jednak říkám, nevím, jak je to teď. Léty se přijde na něco nového nebo na to, co je špatný. Ale v podstatě si myslím, že jak vedení, tak vedení kraje nebo vedení celého VLP, tak až po ty regiony, lokály, se snažilo vždycky, aby to všechno bylo koherentní, jo. Ale říkám, že se stávalo, že to ujíždělo, samozřejmě, jsme lidi, že jo. Takže jako snažili jsme se o to, aby to bylo související.

2. Jaký ze jmenovaných činitelů nejvíce ovlivnil vaše médium? Co se následně změnilo?

Ještě tu mám zde dvě otázky týkající se toho, že bych potřebovala, jestli byste nebyl ochoten mi říci, který byl nejvýznamnější pro médium a který nejméně významný.

Co?

Z hlediska činitelů...

Aha, jo.

A jestli by to bylo možné očíslovat od nejvyššího k nejnižšímu podle důležitosti.

Jako důležitosti z hlediska čeho?

Z hlediska toho regionálního média, že nějaký měl největší vliv, přišlo nejvíce změn a nejvýznamněji to ovlivnilo...

A to spojíte ty makro i ty mikro, dohromady, jo. Nebo ty makro chcete jedna, dva, tři a tamty mikro taky jedna, dva, tři, čtyři.

Ano, zvláště, jestli byste byl tak hodný.

Tady já, když tohle vždycky vyplňuji, tak mám pocit, že to dělám špatně.

Ne, to určitě ne. Tady je všechno dobře, protože to je názor, který je respektovaný...

3. Jaký ze zmiňovaných činitelů nejméně ovlivnil vaše médium? Z jakého důvodu nebyl jeho vliv patrný?

(Respondent označil na makroúrovni: privatizace 1, koncentrace vlastnictví 2, (de)regulace 3. Dále na mikroúrovni: komercializace 3, racionalizace 1, centralizace 2, (de)lokalizace 4).

Takže já to asi nechám takhle.

Ano. Výborně, děkuji.

To bylo součástí, když jsme měli ty porady. Tak jsme vyplňovali různé testy, třeba psychologický. A vím, že mně vždycky vyšlo, že bych měl dělat sociálního pracovníka a ne redaktora, že nemám tu průbojnost.

A mohla bych Vás poprosit, zdali bychom se mohli vrátit k začátku a vyplnit ještě hlavičku? Jestli byste mi, prosím, řekl, jaké jste zastával pracovní pozice?

To myslíte jenom v médiích?

Ano.

Tak jsem byl redaktor rozhlasu po drátě. Pak jsem byl redaktor normálního týdeníku, do závorcky dejte i zástupce šéfredaktora, to bylo jak za Berky, tak i za Stehlíka. No, pak jsem byl šéfredaktor týdeníku. A šéfredaktor deníku.

Ano.

Das ist alles.

Jakého jste dosáhl vzdělání?

Já mám akorát gympl a pedagogickou školu, to nemám dodělaný, protože to končilo akorát v roce 89, takže jsem svou práci odhodil dál...

Takže jste pak dělal pedagogiku. A jak dlouho jste pracoval v médiích?

Délka praxe v médiích asi třicet let.

Jak dlouho jste pracoval v Českolipském deníku?

Třináct a půl, ne třináct let.

Mohu se zeptat, jestli souhlasíte s poskytnutím zmiňovaných informací pro studijní účely?

No, jistěže. Takže je to všechno?

Ano, to je všechno. Dovolte mi, abych Vám poděkovala za rozhovor, který jste mi právě poskytl. Děkuji za to, že jste se vyjádřil ke každé otázce a našel si čas na dnešní odpoledne.

Za málo. Já už v médiích nedělám, jak jsem říkal, tak snad Vám to nějak pomohlo.

Určitě mi to moc pomohlo. Díky tomu mohu i vědět, co se dělo v minulosti, což je pro mne velmi důležité. Jsem ráda, že jste se podělil o své novinářské zkušenosti, protože jste mi pomohl pochopit spoustu důležitých souvislostí.

No, tak to jsem rád. Tak, ať se Vám daří ve studiu a přeju hodně štěstí.

Děkuji. Také Vám přeji, ať se Vám daří.

Respondent 4

Datum rozhovoru: 16. listopadu 2015

Místo rozhovoru: redakce Městských novin (radnice v České Lípě)

Stopáž: 1:02:16

Pracovní pozice: redaktor

Dosažený stupeň vzdělání: VŠ žurnalistika, Mgr.

Délka praxe v médiích: 28 let

Délka praxe v Českolipském deníku: 8 let

Souhlas se zpracováním poskytnutých údajů pro studijní účely: Ano

Dobrý den,

mohu se Vás na úvod zeptat, zdali souhlasíte s tím, že budou údaje obsažené v rozhovoru zpracovány ke studijním účelům?

Ano, souhlasím.

Zde bych Vám chtěla dát obsah celého interview, abyste se dopředu mohla seznámit s jeho rozsahem.

Určitě. To je dotazník?

Jedná se o hloubkový rozhovor, nemusíte nic vyplňovat, stačí, když odpovíte ústně a společně si to rozebereme. Odpověď bude zaznamenána a já následně přepíšu průběh celého rozhovoru. Jsou to otevřené otázky s tím, že má každý respondent možnost odpovědět na ně vlastním způsobem. Můžete uvést své zkušenosti, názory, cokoli k dotazu uznáte za vhodné...

Ano, dobře. Takže já se kouknu na tu jedničku...

I. STRUKTURÁLNÍ TRANSFORMACE TISKU

1. Jak podle Vás celoplošné změny v mediálním systému po r. 1989 ovlivnily subsystém regionálního a lokálního tisku?

No, určitě ovlivnily, to v každém případě, protože ty regionální noviny se nedají z toho vyčlenit, ani ten lokální tisk se z toho nedá vyčlenit, a v podstatě určitě tou nejzásadnější změnou byla určitě větší svoboda vyjadřování. To je v každém případě, to se od toho nedá vůbec odpreparovat.

2. Myslíte si, že strukturálně-transformační činitele měly na regionální média příznivý či nepříznivý dopad? Tvrzení prosím zdůvodněte.

Strukturálně-transformační činitelé vytváří změny, které se odehrály v mediálním systému po roce 1989, a já potom na to navazuji, že každou změnu podrobně rozebírám, to je například privatizace, deregulace a další vyloženě stěžejní jevy, které se udály v mediálním systému a určitým způsobem ho směřovaly.

Dobře, takže v tomhle případě opět platí, že určitě ovlivnily. V první řadě to ovlivnilo vlastnictví i toho regionálního tehdejšího týdeníku, protože to Vám určitě říkal už pan Nový, protože ten regionální týdeník původně vydávaný Okresním národním výborem byl zprivatizovaný, tehdy si ten titul včetně zaměstnanců koupila společnost, ze které se později stalo vydavatelství Vltava-Labe-Press.

Ano.

Ta mateřinka byla teda v Bavorsku. Byl to německý vlastník. A vlastně ten přerod neznamenal jenom tu změnu vlastnický struktury, ale v první řadě i změnu koncepce, protože ty noviny z toho týdeníku, který byl vydávaný i po revoluci ještě nějakou dobu, tak z toho týdeníku se vlastně stal... byl přetransformovaný do regionálního deníku, takže tam se to samozřejmě hodně promítlo. No a z pohledu společnosti, z pohledu těch dalších změn, který vlastně byly, tak tam... jak to říct z pohledu novin... tak pochopitelně jednak teda obsahová stránka se určitě změnila díky tomu, to jako v každém případě.

Určitě souhlasím.

A pořád platí to, že ta revoluce přinesla do mediálního světa svobodu slova v tom pravém slova smyslu, to je pravda. Určitě tam musí zaznít i to, že tam byl i daleko větší dopad zase z té druhé strany, to znamená i třeba reklamy, která v tom modelu předcházejícím, to znamená před rokem 1989, nehrála takovou roli, protože ty noviny byly financovaný dnešní terminologií z veřejných prostředků. Teď už vlastně to byly opravdu soukromý noviny, který stály na příjmech, který ty noviny měly z inzerce, reklamy. Takže to se určitě taky promítá, to se určitě nedá oddělit.

3. Mají podle Vás regionální média stabilnější postavení, zvýšil se jejich vliv i pozice v mediálním systému, nebo došlo k opaku?

Regionálnější média, ten jejich význam z hlediska toho celkového pohledu... určitě bych řekla, že v tuhle chvíli ten jejich vliv a pozice se zvyšuje přímo úměrně tak, jak se v tuhle dobu klade důraz na public relations jako takovej. To je prostě pravda, protože ta prezentace a ta komunikace s veřejností, tak ta má z pohledu toho, jak vlastně vnímáme současnej svět, tak tam určitě to vnímání je ještě daleko... má větší důraz, to určitě, protože v podstatě předtím ty noviny, který byly jakoby jednostranný, tak teďkous jsou daleko... v tomhle směru daleko pestřejší a přinášejí daleko větší možnosti. A nejenom... nemluvím jenom o tištěných médiích, jako když to vezmu z pohledu obecného. Takže tam... a to určitě má vliv i na pozici těch regionálních titulů. To v každém případě.

Ano, určitě.

4. Co dle vlastního názoru považujete za nejvýraznější změnu strukturální transformace tisku vzhledem k regionálním médiím? Volbu, prosím, zdůvodněte.

To je pořád myšleno obecně. Potom už to bude konkrétně zaměřeno na Českolipský deník.

Nejvýznamnější změnu (...) strukturální transformace (...). To je to, co jsem řekla předtím. Jako určitě to je důležité, určitě se to promítá. A tou nejvýznamnější změnou, která je, tak je vlastně zase... to se tam táhne jak červená linka, to zase je vlastně ten pojem svoboda slova,

možností, aby se v těch médiích prezentovaly různé názory, ale nejenom názory, ale i daleko větší důraz se klade právě i na množství a způsob předávání informací veřejnosti. Takže vlastně ten... ta míra toho regionálního tisku v tomhle směru rozhodně nepokulhává, zatímco se odehrává na tom celostátním... v těch celostátních titulech.

Ano, to jistě.

Nejenom teda novin jako takových, že jo, ale i ve všech dalších, to znamená na internetu, kdy taky se využívají samozřejmě ty formy prezentace... i ten regionální tisk dneska najdete na internetu. Stejně tak se prezentuje na facebooku, prostě to se nedá... absolutně se to nedá oddělit. To, co platí o tom celostátu, tak to se děje i na tom regionu. Ale na tom regionu rozdíl je ten, že se můžete věnovat daleko víc... A zaměřujete se prostě na ten daný region, pro který to zpracováváte.

Ano, určitě.

II. MAKROÚROVEŇ

1. Koncentrace vlastnictví

1. Jak koncentrace vlastnictví regionálního tisku ovlivnila Českolipský deník?

Koncentrace vlastnictví to je např. příchod zahraničního vlastníka Vltava-Labe-Press, který odkoupil deník, a tak já zjišťuji, jakým způsobem tato změna ovlivnila médium.

Ona v podstatě ho ovlivnila zásadně v tom, že vůbec vznikl, protože předtím ten... ten majitel vlastně nevydával deník, vydával týdeník. A teprve, když přišel nový soukromý vlastník, tak ten rozhodl, že se začal vydávat Českolipský deník jako jeden z regionálních titulů, jo.

Takže tato změna souvisela s příchodem zahraničního vlastníka...

Samozřejmě, do té doby tady vlastně Českolipský deník vycházel jako týdeník. Respektive, takhle. Českolipský deník vycházel, ale vycházel jako týdeník. To znamená, nebyl to Českolipský deník, ale Českolipské listy, jo. Takže původní název byl Českolipské listy, což byl porevoluční název, protože původně to byly okresní noviny, no a Českolipský nástup. A po revoluci se tyhle noviny transformovaly do Českolipských listů, ale vydavatelem Českolipských listů byl tehdejší... a teď nevím tu terminologii, abych Vás... abych to řekla dobře, myslím, že ještě pořád v té době to byl Okresní národní výbor, ze kterého se později stal okresní úřad. A ten okresní úřad pořád ještě vydával teda ty Českolipské listy. A teprve, když přišel ten nový vlastník, tak rozhodl o tom, že se ten týdeník bude transformovat do deníku. Bylo to po pár měsících. Oni si nás koupili a vlastně asi zhruba po půl roce jsme šli do toho deníkového formátu.

2. Můžete, prosím, upřesnit, jaké nejvýznamnější změny se udály po příchodu vydavatelství VLP, a.s.?

Tak, to teď vlastně Vám odpovídám...

Ano, to jsme teď řešily.

2. Privatizace

1. Jak hodnotíte proces privatizace regionálního tisku z hlediska dopadů na fungování, kvalitu zpravodajství a práci novinářů v Českolipském deníku?

No, tomu už říkám, to už je otázka (smích). Tak já si myslím, že v té době, když oni nás vlastně přivedli k tomu, abychom vydávali deník, tak jednak se musel navýšit počet redaktorů, protože samozřejmě je rozdíl vydávat deník a vydávat týdeník. Zároveň s tím, i když se ten počet redaktorů navýšil, tak přeci jenom ta práce, to penzum, který jsme museli zvládnout, bylo daleko širší, větší. Nehledě na to, že tehdy jsme se museli učit ještě novou technologii, protože zároveň s tím vlastně vtrhla do redakce elektronizace.

Určitě.

Takže vlastně jsme museli ze dne na den vyměnit pravítka a psací stroje, a to za počítače a za layouty, což samozřejmě nebylo vůbec snadný. A stejně tak jsme se museli naučit psát deník, protože zatímco v týdeníku Vás zajímají hlavně skončené události, tak v deníku vlastně ty události sledujete pravidelně od A až do Z. To znamená, že my jsme se opravdu museli naučit i to, jakým způsobem ty zprávy těm lidem budeme podávat, abychom ty noviny zase zaplnili. Takže z pohledu toho systému se to vlastně celý změnilo – pro každého jednotlivého redaktora, pro tu redakci jako takovou, to je pravda.

2. Popište, prosím, pozitiva i negativa privatizace, která dle Vás převažovaly, jejich konkrétní projevy a účinky.

Negativa a pozitiva privatizace. Já si myslím, že to nesouviselo s privatizací pozitiva i negativa. Já si myslím, že to souvisí hlavně s úplně jiným způsobem práce, která byla a kterou my jsme se museli naučit jako úplně novou. A z hlediska negativ, tak určitě tam se... v tom negativu je, že ta práce musela být daleko pružnější, rychlejší, což někdy způsobuje, že ta kvalita Vám trochu padá. To je pravda. Máte na to míň času... to znamená, že v podstatě noviny jsou strašněj žrout. Teda myslím tím nejenom času, ale i prostorovýho. Ty mají velký požadavky na to, abyste ty noviny naplnila. Takže určitě se s tím ruku v ruce částečně snižuje... je to trochu na úkor kvality. Nemůžete se věnovat jednotlivým kauzám, prostě stroj. Musíte v podstatě velice rychle reagovat a velice pružně reagovat.

To je pravda, bez toho se dnešní novinář skutečně neobejde.

Což si myslím, že samozřejmě je určitej ten negativní rys. Ten pozitivní rys je jasnej, prostě daleko větší prostor pro zpravodajství, pro množství informací, který v těch novinách bylo možný protočit a uveřejnit, to je taky další velice důležitý pozitivum, zase teda z hlediska čtenáře. Ale to opravdu asi není jako vyloženě projev té privatizace jako takové, protože tam v podstatě bylo jedno... Kdyby se noviny neprivatizovaly a ten titul vydával jako deníkovej titul kdokoliv, i třeba ta organizace, veřejná instituce, jakou vlastně byl ten předchozí majitel, tak by to bylo stejný. To s tím nějak tak zásadně nesouvisí.

A v čem by to bylo stejné?

No, v tom, že by to šlo s dobou, jo.

3. (De)regulace

1. Domníváte se, že se v Českolipském deníku více dominují regulační nebo deregulační tendence? Popište, prosím, konkrétněji jejich působení.

Regulace to je soubor opatření, zákonných, kterým se řídí regionální média, s tím, že deregulační tendence působí proti regulaci. Tady vzniká takový rozpor mezi nimi a já nyní sleduji, která tendence je, dle vašeho názoru, dominantnější z hlediska Vaší novinářské práce.

My samozřejmě se řídíme tiskovým zákonem, to pro nás je v podstatě alfa i omega a v podstatě každej ten... jako ten tiskovej zákon nám ukazuje mantinely, a to z hlediska jak teda, kam my můžeme a kde už nemůžeme. A já si nemyslím, že by náš tiskovej zákon zase novináře nějak zásadně omezoval. Myslím si, že v žádném případě tohleto není pravda. Myslím, že tohle tam prostě není, jo. A myslím si, že i určitý novinky, který přinesly novelizace, to znamená, jestli tím míníte teda to, že tam je nějaký právo na odpověď, kdy vlastně ten dotyčnej, o kterým se eventuelně zmíníte, nějak má pocit, že potřebuje ještě něco uvést na pravou míru.

Tak má právo na to reagovat.

Ano, já si myslím, že právo na odpověď a na adekvátní reakci, že to je naprosto v pořádku, protože není možný zase na druhou stranu, i z pohledu mýho, není možný to mít bezbřehý, to si nemyslím. Myslím si, že skutečně v rámci korektnosti... v rámci korektnosti si myslím, že to je správný. A dokonce si myslím, že je správný, a to zatím teda není v tiskovém zákoně, ale myslím, že pokud se dělají rozhovory, tak bych byla dokonce pro, aby byla povinná autorizace. Myslím, že to je slušný. Jo, neberu to jako opatření proti tomu, ale myslím, že pokud si někdo s někým si povídá, vyloženě jako rozhovor, teď nemám na mysli nějakou investigativní...

Činnost...

...činnost, pokud ale někdo dělá s někým rozhovor v rámci publicistického žánru, tak tam by prostě to právo být mělo a nemělo by to být jenom na korektnosti toho novináře.

Ano.

Jenom na tom, jestli je slušný nebo jestli teda to nepovažuje za důležitý. Ale to je můj názor.

Určitě.

2. Dochází v Českolipském deníku zároveň k autoregulačním tendencím? Pokud ano, k jakým?

Teď myslíte teda jakoby k těm...

Ano, tak tady to byla oficiální regulace a deregulace s tím, že ona se uplatňuje ještě autoregulace, kdy si médium vytváří vlastní kodexy, vlastní regulaci...

Já se přiznám, že jsem v podstatě nic takovýho za dobu, co jsem pracovala v Českolipském deníku, tak jsem nic takovýho nezažila. Prostě měli jsme v podstatě, dá se říct, volnou ruku.

Museli jsme se samozřejmě držet zákona. Museli jsme uvádět zdroje, stát si za svým, ale že by byly vyloženy jako nějaký, že by nás svazovali nějakým dalším přípisem, co smíme a kam nesmíme, to jsem já nezažila, opravdu ne, to nebylo. Spíš to bylo na každém redaktorovi, do jaké míry se řídí nějakou spíš takovou tou autoregulací, tou svojí...

Tou vlastní autoregulací.

Tou vlastní. Ale jinak ne. To opravdu ne.

4. Mediálně-systémová koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi koncentrací vlastnictví, privatizací a (de)regulací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

To je souhrn celého druhého oddílu.

Hm (...). No, já bych... jako nevnímala jsem to nějak jako, že by tam něco takového... že by ta souvislost s tím byla. Tam v podstatě... já tu souvislost vnímám jenom po té technické stránce, ale ne po té obsahové stránce. To v žádném případě jako nemůžu říct. Nebo mne nic moudrého nenapadá, co bych Vám řekla.... jako nepřišlo mi to. Jedině, kdybych to vzala z té druhé strany. Ale ne ve vztahu privatizace k médiu, ale ve vztahu privatizace jako obecně. Tak samozřejmě u... v momentě, kdy byly soukromý subjekty a soukromej subjekt si hájí svoje soukromí, tak si myslím, že jediný, co bylo, že si člověk zase na druhou... musel mít zpětnou vazbu, aby se nedotkl práv toho soukromého subjektu.

Ano rozumím.

Jo, rozumíte mi... že v podstatě nešlo pomluvit, protože v tu chvíli si už v té době každý uvědomoval, že ta... že to výsadní nějaký... nebo výsadní, prostě zákonný... že jsou nějaký zákonný mantinely, který nedovolují, abychom si jen tak někoho pomluvili, protože se nám to líbí, tak to si myslím, že ne. Takhle to nefungovalo a ani fungovat nemá. Ale jinak jakoby, že by ta privatizace to nějak ovlivnila, to ne.

III. MIKROÚROVEŇ

1. Komeracionalizace

1. Jak hodnotíte dopady ekonomických zájmů majitelů na stupeň komeracionalizace Českolipského deníku? Prosím, doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

Dopady ekonomických zájmů... Za mne tohle neplatilo, to musím říct, že v té době ta komeracionalizace, my jsme ji nepociťovali. Nevím v současné době, jak to funguje, to vám nepovím. Ale my jsme tohle v tom začátku až tak nevnímali, jo.

Ano.

Bylo to přeci jenom... ještě pořád tam tahle sféra se toho tolik nedotýkala. Jak po té obsahové stránce, tak to si myslím, že ne. Jediný, co... ekonomické zájmy. Ekonomické zájmy v podstatě pořád si ta redakce... redakce byla někde, inzerce byla někde. V té době to ještě nebylo tak, že bysme my museli... my jsme museli plnit v podstatě čtenost, aby si lidi ty

noviny kupovali, aby je zajímaly. Ale abychom psali podle toho, abychom měli inzerenty, tak to ne... V tomhle směru jsme žádný nějaký přímý dopady na sebe nepocíťovali. To jako... to ne.

A ve chvíli, kdy docházelo k celorepublikově nakoupené inzerci, kdy jste dostali zadání, kam máte umístit inzerci a v jakém rozsahu a museli jste tomu přizpůsobit obsah...

Ano, to jo. To jo, to jo. Prostorově, ano. To znamená, že samozřejmě ti inzerenti... vzhledem k tomu, že inzerce neměla pouze vymezenou plochu. Ale to je něco jinýho. Inzerce pochopitelně, když si koupil inzerent plochu, tak ta redakce se tý ploše musela přizpůsobit, protože to byla plocha prodaná. Ale po obsahové stránce, aby nám přišlo, že máme toho a toho klienta, je to velice dobrej klient, tak se mu pověnujte nebo naopak, když má nějaký problém... tak tohle já jsem nezažila. Tohle prostorový ano, prostě ta inzerce určitě, protože zase, to je to, o čem se mluvilo na tom začátku, že vlastně ruku v ruce s tím, jak se ten titul dostal do soukromýho vlastnictví, tak pochopitelně ta inzerce, ta prodaná plocha, která se stala zdrojem příjmů pro ten titul, byla určitě důležitá, to samozřejmě.

Ano, komerční sdělení jsou v dnešní době zásadní.

Jo, protože když je titul placenej z veřejnejch prostředků, tak vlastně tu inzerci jako takovou... protože má svůj zdroj, tak tu inzerci nepotřebuje. Kdežto když už spadl do soukromý sféry, tak potřebuje a těžko se dá bez toho obejít. To znamená, že se snaží... To je to samý ten rozpor, Česká televize, soukromá televize. To je pořád vlastně ten systém, kdy si komerční televize hájí právo na to, že oni si teda tu reklamu pojedou, zatímco Česká televize jako veřejný médium, který je zároveň placený z nějaké veřejné podpory, tak by tu inzerci mít nemělo anebo by ji mělo mít hodně omezenou...

Regulovanou...

Hodně regulovanou.

2. Jakým způsobem byla zachována kvalita a objektivita zpravodajství vzhledem k růstu komerčních vlivů? Prosím doplňte o Vaše konkrétní poznatky.

Jo, to je přesně, o čem jsme se bavily, jo. To je to, o čem mluvím. My v podstatě jako redakce jsme ty přímý vlivy nepocítili. Nemůžu říct, to bych opravdu jako... ale zase já jsem tam vlastně byla jenom nějakou dobu. Možná, že později se ten vliv přitvrzoval, ale já jsem to nezažila. Jediný, co bylo, že... když byl klient, který si přál, že nechce do té své plochy klasickou nějakou reklamu plošnou, ale že tam chce PRový článek, tak to je pravda, že se ty PRový články se pro toho klienta dělaly. Ale ty zase dělali ti pověření redaktori, kteří psali i ty PR články. Ale to zase je trošku něco jinýho.

2. Racionalizace

1. Jak se racionalizace projevila v Českolipském deníku? Konkretizujte, prosím, podrobněji, jakým způsobem racionalizace ovlivnila organizační strukturu, vnitřní procesy a tvorbu obsahu.

Tady jsme u racionalizace. Racionalizace, to je způsob uvažování, který souvisí s příchodem vlastnictví... s tím, že se zaváděla nová interní politika v médiu, je to širší soubor změn,

týkající se ekonomických vlivů a ekonomických záležitostí uvnitř deníku. Tato otázka je myšlena spíše z interního pohledu.

No, v každém případě se, abychom si rozuměli, abychom se sešli... racionalizace, organizační struktura. Snahou bylo, aby ty noviny, který se vydávají, tak v té struktuře... ony mají svoji strukturu. To znamená, že my jsme tam vlastně měli přesně vymezený prostor pro naše regionální stránky, ale zároveň jsme měli i úkoly, jak máme dodávat na stránky, který byly jako krajský. Tak určitě každá společnost má... jestli tím myslíte nějaké...

Já ji sleduji jako činitel, jako jeden z těch sedmi, možná je racionalizace trošku komplikovanější jev, který byl v médiích pozorován po roce 1989, ale jeho podstatou je to, že došlo ke změnám díky tomu, že to souvisí... a samozřejmě se na tyto souvislosti pak dále ptám... že to souvisí s příchodem zahraničního vlastníka, který začal médium ovlivňovat. A ovlivňoval ho interně. A právě do těchto věcí se já snažím trošku nahlédnout. S tím, že se tam začaly měnit procesy uvažování, procesy ekonomické.

Ano, už vím. Z hlediska toho vlastníka, tak v tom prvopočátku ten vlastník na nás... jako na tu redakční část v podstatě žádný zásadní tlak nevyvíjel. Ten vlastník... my jsme vlastně... já jsem zažila dobu, kdy my jsme vlastně měli takovou dobu hájení, kdy jsme dostali za úkol rozjet deník, aby si lidi zvykli, že místo klasického týdeníku budou do schránek dostávat deník, což samozřejmě znamenalo pro odběratele dvě zásadní změny. V každém případě to byla změna ekonomická, jakoby nákladová, protože ty noviny byly pochopitelně dražší. A vlastně jim ty noviny, které oni byli zvyklí brát jako týdeník regionální, tak najednou my jsme jim vlastně nabídli regionální, ale s tím regionálním zpravodajstvím jsme jim zároveň nabídli i celostátní. A oni mnohdy o to celostátní nestáli, protože oni od nás chtěli pouze to regionální, protože to celostátní si kupovali v jiném titulu, takže to byla taková jakoby naprosto...

Ano.

To je vliv toho zahraničního majitele, kterej přišel s naprosto novým a jiným modelem, kterej chtěl tady u nás prodávat. A samozřejmě na něj lákat reklamu a v podstatě mít z něj nějaký zisk, pochopitelně. Oni sem nepřišli proto, aby nám tady umožnili vydávat deník. Jim šlo zase samozřejmě o to, aby se ten titul tady usadil, aby fungoval, aby z něj měli další titul, kterej jim bude přinášet nějaký zisk.

Samozřejmě.

Takže ano, racionalizace v tomhle slova smyslu ovlivnila určitě zásadně organizační strukturu toho média, protože my jsme vlastně vydávali přesně to médium, jaký oni poptávali, jaký oni tady vydávali, protože ho vydávali oni. My jim ho zpracovávali, ale oni byli ti, kteří ho vydávali, kteří stáli za tím celým modelem. Pochopitelně, že český podmínky byly trošku jiné a musím říct, že svým způsobem my sami jsme si to... ty nároky na to, jak to médium má vypadat, jak má vlastně být strukturovaný do těch detailů, ty nároky už jsme si tady vytvářeli sami.

To znamená, že to už neovlivňoval ten majitel...

Ano, to už si ovlivňovaly ty jednotlivý redakce. A musím říct, že z mého pohledu to naše médium, který se vydávalo, bylo mnohem kvalitnější, z našeho pohledu, než to, co jsme my

viděli jako modelový tituly, který už se v té době vydávaly v Německu, v Rakousku, kde oni měli... mám dojem, že oni to z toho Passau měli ještě... pak to, myslím, rozjžděli i v Polsku, jo. A prostě každá ta země si tam do toho tu svoji invenci a ty svoje nároky, ty už si tam potom vkládaly vlastní redakce.

2. Jaký vliv měly nové požadavky racionálního fungování regionálního tisku na práci novinářů regionálního tisku?

Toho se přesně týká následující otázka, jak to ovlivnilo práci novinářů v regionálním médiu.

Ovlivnilo, ovlivnilo, určitě. Ty požadavky racionálního fungování, to je přesně, no. Ovlivnily, ano, protože my jsme museli v podstatě vytvářet médium, který mělo mít v sobě jak ten regionální prvek, tak ten krajskej a k tomu ještě ten celostát, to je pravda, ale zároveň ty nároky už jsme si vytvářeli i my tady, ty požadavky, jak by mělo to médium vypadat, protože třeba původní záměr byl, že se budou zprávy jakoby ty celostátní, že se budou přebírat pouze z četky. Od toho se brzo ustoupilo.

Dobře.

Postupně se začaly ty noviny... ano, nakupovali zpravodajství z četky, ale zároveň vlastně to zpravodajství tvořili i redaktoři přímo zaměstnaní a zároveň i my na tom regionu jsme zase dodávali, protože byla filosofie, že samozřejmě my, když jsme přímo tady u zdroje, takže my se potom o tu zpravodajskou zajímavost podělíme a posílali jsme ji na tu... do těch celostátních stránek, jo. Takže my jsme tady byli jakoby ti pěšáci, jako ti pěšáci, kteří tady fungovali. A pak od těch pěšáků se vyžadovaly i určitý úkoly na ty krajský stránky anebo teda i na ten celostát, když to bylo něco opravdu zajímavého. Jinak jsme se samozřejmě věnovali našemu regionálnímu, tomu regionu, kde ta redakce sídlila.

Určitě.

(...) Takže ještě tady k tomu klidně, bylo to náročný. V každém případě ty nároky byly vysoký a bylo to náročný, to určitě. Ale pozor, ty požadavky, ta náročnost nevznikla přímo u těch majitelů, ty v podstatě zajímala prodejnost, ty zajímalo určitě, kolik máme nakoupený reklamy, ale obsah, myslím, že ten je nějak zásadně... já jako pěšák to taky nemohu posoudit, ale myslím si, že ten je až tak nezajímavý, jim prostě šlo o to, aby ty noviny byly prodejny, dobře se prodávaly. A ten titul fungoval.

To je určitě na prvním místě.

A vím, že ne všude ty regionální noviny a tím se zase ta mateřská firma zase netajila, že ne vždycky se jim to povedlo rozjet, protože ten model samozřejmě má zase určitý svoje specifika vycházející ze specifiky lidí, z toho, jak vlastně ti lidi vnímají to území, kde žijou, jaké mají zázemí a jaké mají vazby, takže ne vždycky ten model zapadl, ne v každé zemi, to je pravda.

Ano, to nepochybně.

Já se teď podívám, co tady máme dál... aha, centralizace...

3. Centralizace

1. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila rozhodovací a organizační procesy uvnitř Českolipského deníku?

V podstatě, jak ovlivnila... byli jsme lokální redakce, no. Lokální redakce s vazbou samozřejmě na vedení toho vydavatelství.

Přesně tahle vazba je klíčová pro centralizaci.

No, to je pravda. My jsme byli lokální redakce, která byla pochopitelně podřízená té krajské redakci, potažmo teda tomu regionálnímu vydavatelství, které nás řídilo z pohledu teda nějaký ty organizační struktury.

A mohla bych se zeptat, jak vypadala tato vazba? Měla nějaká specifika?

Jak vypadala tahle vazba, no, tak klasicky. My jsme byli jako autonomní redakce, to určitě, ale v tom globále... měli jsme teda vyčleněný ty strany, který jsme si sami zaplňovali, o těch jsme si sami rozhodovali, co tam dáme, jak to tam dáme, to všechno bylo v pravomoci naší lokální redakce. S tou vazbou na tu centrální, tak tam se třeba řešilo, aby ty noviny stejně vypadaly, to znamená grafický zásady, jo, jako vybavení a tohle všechno, to jsme dostávali od toho vydavatele jako takového. No a z toho centrálu, z toho vydavatelství našeho teda tehdy Labe, jsme... vždycky ti šéfové těch jednotlivých lokálních redakcí se v rámci teda té struktury, tak ti se sjeli, dohodli se, prostě měli jsme daný zásady, jaký budeme používat v grafice třeba nebo jaký tematický stránky budeme my vytvářet pro ty krajský stránky, jo.

Ano, takže tam byly různé zásady z centra pro lokální redakce...

Tam prostě šlo o to, aby ty noviny působily jako jeden kompaktní celek, takže z tohoto pohledu my jsme museli přijímat určitý změny, který přicházely, když se měnily velikosti titulků, ale z hlediska obsahu... jediný, co bylo, že samozřejmě oni nás potom hodnotili, jak jsme obstáli po té... Ale tam šlo spíš o to, aby ty noviny nebyly... aby to nebyly prostě bláboly, aby to bylo kvalitní. Z pohledu kvality nás potom hodnotili, jestli opravdu ty články jsou dobře sestavený, jestli nejsou tam nějaký, co by tam nemělo být, prostě nudný... Ale nebylo to jako... spíš to bylo, aby ta kvalita se posouvala, jo. To znamená, že tam nešlo ani o nějakou... o ideový vedení, když to řeknu takhle, to v žádným případě, ale spíš o to, aby ta kvalita byla, aby se to posouvalo dál a dál, aby ty noviny z pohledu konkurence obsahový těm titulům, který jsou celostátní, mají svoji tradici, měli svoje čtenáře, tak aby tohleto periodikum dokázalo konkurovat, jo.

Ano, určitě.

Jestli si rozumíme, jo, aby v podstatě byly konkurenceschopný z pohledu toho obsahu. Pochopitelně, že to je jedno s druhým. Když budou obsahově konkurenceschopný, tak zase budeme mít čtenáře. Když budeme mít čtenáře, budeme mít inzerenty. Prostě to je... to tak prostě je, to je pravda. To je asi zřejmě taková nejzásadnější změna, která se odehrála.

Dobře, děkuji.

2. Jak strukturální proměna mediální organizace ovlivnila procesy tvorby obsahu Českolipského deníku?

To jsme si o tom v podstatě teďko taky povídaly. Jo, jako určitě tam ta proměna byla a byla velká, protože tam ten nárok na to množství těch stran, který se musely zaplnit, tak samozřejmě ten obsah musel být daleko rozsáhlejší, pestřejší. A v podstatě vždycky byl kladený důraz, aby byl zajímavý, aby prostě toho čtenáře přitáhl, aby nám neunikly nějaký zajímavý věci, který se odehrály... a protože tam toho místa opravdu v tom deníku je hafo, kor když ostatní noviny měly na regionální zprávy většinou tak jednu stranu... a teď my vlastně měli k dispozici čtyři strany, tak je to skutečně diametrální rozdíl.

To je opravdu velký rozdíl.

A v každém případě zase na tom celým ten model stál, že čtenáři nabídneme celostát, kraj a tolik regionálního zpravodajství, kolik mu žádný jiný periodikum v té době nemohlo poskytnout, nemohlo, protože na to neměli ten rozsah. Z našeho pohledu zase to bylo náročný, abychom my ty všechny zajímavý zprávy, nebo alespoň se tvářící jako zajímavý zprávy, abychom je dokázali najít, vyhledat, dát. To taky nebyla sranda. A samozřejmě ne vždycky se to dařilo. Vždycky tam byly... vždycky jsme tam museli mít i takový nějaký ty vycpávačky, jo, nebo to prostě řešit... protože pochopitelně je rozdíl, když si lokálně plnili Liberec a je rozdíl, když lokálně plní Česká Lípa. My tu nemáme žádný významný instituce, my tu nemáme takovej ten ruch, ten život, že jo, přeci jenom prostě jsme okres, kde... sice je velké, ale těch lidí zas tady tolik nežije. Takže to nebylo opravdu a není to jednoduchý, to v žádném případě.

Ano.

Takže ty procesy se musely zrychlovat. Musely se v podstatě... a to zase musím říct, že díky... tu kvantitu, která pochopitelně musela vyjít, ale samozřejmě zase byl nárok, aby nejenom kvantita, ale aby tam byla i určitá kvalita, tak to zase potom strašně moc souviselo s tím technickým zázemím, a to technický zázemí ten nověj majitel v podstatě opravdu na tom rozjezdu poskytl. To je pravda. My jsme byli jedni z prvních, kteří okamžitě fungovali na... přes počítače, než se spustily možnosti internetový, tak vlastně se tady... oni měli docela propracovanou síť kurýrů, kteří vlastně každý den zajížděli do redakce a sbírali ty fotky a to všechno a hotový stránky, takže jako to určitě.

Samozřejmě.

4. (De)lokalizace

1. Dochází podle Vás v současnosti ke ztrátám lokálních charakteristik nebo k jejich posílení? Prosím, vysvětlete na konkrétních příkladech.

No, já bych řekla, že právě svým způsobem nepochybně. Když se rozjely deníky, nebudu mluvit jenom o Českolipském deníku, ale deníky, tak jsme cítili tu tendenci, aby se ten... V podstatě existence toho modelu těch regionálních deníků určitě ovlivnila možná na přechodnou dobu, někde natrvalo, vznik těch... nebo posílení té lokální, potažmo regionální funkce i v jinejch periodikách, protože například Mladá fronta DNES... ta vlastně po nějaký době... výrazně i ona posílila regionální stránky, takže v podstatě bych řekla, že se dá

opravdu konstatovat, že tu... to posílení v tom celostátním měřítku tenhle německej model přinesl obecně i do jiných titulů. To je pravda, to je pravda.

A jak byste hodnotila stabilní postavení regionálního a lokálního tisku v současnosti?

V současnosti hodnotím lokální charakteristiky... já si myslím, že ten lokál... v tuhle chvíli se to tak nějak ustálilo a řekla bych, že ten fenomén toho, že tam ten lokál musí být, přetrvává... a že to určitě hraje pro čtenáře právě ten zajímavý moment. Proto si myslím, že ten tam pořád je, to se nezměnilo od té doby, co to začalo fungovat. Pořád ta regionální média mají svůj význam a svoje čtenáře.

Ano.

2. Jakou část zpravodajského obsahu tvoří lokální zdroje a jakou centrálně přijímané informace?

V tuhle chvíli nevím, jak je to v deníku, jakou část zpravodajského obsahu tvoří lokální zdroje a jakou centrálně přijímané zdroje. Takže na to Vám nedokážu odpovědět, já bych řekla, že ty lokální zdroje i v tom deníku... možná se malinko ubralo, možná, že malinko mají míň. Kdybych vzala jenom ten rozsah, tak bych řekla, že mají menší penzum toho lokálního zpravodajství konkrétně v tomhle deníku. Ale zase na druhou stranu oni dneska jedou taky jako internetový noviny a tam podle mne ta role toho lokálu je samozřejmě velká, že jo, protože oni, co mají, tak to dávají do toho internetovýho, do toho virtuálního světa. Takže já si myslím, že ten lokál tam pořád hraje důležitou roli. Myslím, že jo, že od té chvíle už ten lokál neubral.

5. Mediálně-lokální koherence

1. Jaké vnímáte souvislosti mezi komercializací, racionalizací, centralizací a (de)lokalizací uplatňující se na regionální úrovni vzhledem k Vašemu médiu?

Takže, komercializací, racionalizací, centralizací a lokalizací uplatňující se na...

To je celkový souhrn mezi všemi mikročiniteli.

Já vám rozumím, ale teď to tak nějak jakoby zhustit. Jako určitě, ty souvislosti tady pochopitelně jsou. To se nedá oddělit, nedá se to odpreparovat. Nedá se jedno od druhého nějak jakoby oddělit, to nejde. Jako ano, komercializace, určitě ano, projevila se. Projevila se, když už nic jiného, v tom prostoru, ano. To určitě. Racionalizace, změny, určitě. Centralizace a lokalizace... prostě ani na té regionální úrovni ty noviny si nežijou svůj život. Jsou stále součástí určitého systému.

Přesně tak, tím zpřesňujete to, o čem jste již hovořila... u činitele centralizace... k tomu jsem se chtěla vrátit ještě v závěru.

Ano, jo. Takže tak. A teď už jsem vše vysvětlila dobře?

Výborně, teď se mi sešel smysl, který jsem potřebovala.

IV. SOUHRNNÁ KOHERENCE

1. Provázanost mikročinitelů a makročinitelů

1. Vnímáte spojitosti mezi makroúrovní (privatizace, koncentrace vlastnictví a (de)regulace) a mikroúrovní (komercionalizace, racionalizace, centralizace a (de)lokalizace) vzhledem k Vašemu médiu?

Souhrnná koherence... jo... takže spojitosti...

Jestli bych Vás mohla požádat o očíslování jednotlivých činitelů, jak si myslíte, že jsou či naopak nejsou významní, na makroúrovni a mikroúrovni zvlášť...

Takže tady... no, já bych řekla, že, ta privatizace určitě, ta regulace také. No, já si myslím, že to bude asi tak, jak to máte seřazený tady...

(Respondentka označila privatizace 1, koncentrace vlastnictví 2, (de)regulace 3).

No, a tady se mi zdá, že... jako nejdůležitější bych dala asi racionalizaci, pak komercionalizaci a dále centralizaci. Jako ta lokalizace, ta stojí úplně někde mimo...

(Respondentka označila komercionalizace 2, racionalizace 1, centralizace 3 a (de)lokalizace 4).

2. Jaký ze jmenovaných činitelů nejvíce ovlivnil vaše médium? Co se následně změnilo?

No, tak určitě... nejzásadněji bych řekla, že se projevila privatizace, protože pak bylo všechno jiný, jo, tam se to prostě otočilo. Jako každá změna byla nějak zásadní a nějak to médium ovlivnila, ale hlavní byla ta privatizace, protože od toho se pak začalo odvíjet všechno ostatní.

3. Jaký ze zmiňovaných činitelů nejméně ovlivnil vaše médium? Z jakého důvodu nebyl jeho vliv patrný?

Takže, tady bych řekla, že asi centralizace... jako ono všechno souvisí se vším, ale ta centralizace bych řekla, že se až zas tak neprojevovala vzhledem k té regionální... k tomu regionálnímu médiu... jako ano, ty vazby tu fungovaly, ale oproti jiným změnám ten vliv nebyl až zase tak patrný... nebo výraznej.

Dobře, děkuji Vám. Tím jsou otázky hotové. Mohla bych Vás ještě požádat o vyplnění hlavičky rozhovoru, zdali byste mi řekla, jakou pracovní pozici zastáváte?

Jo, já vám to vyplním. Takže tady... redaktorka. Dosažený stupeň vzdělání... VŠ, žurnalistika. Délka praxe v médiích, no 29. To není možný... no, to je.... to už je? Nemáte nějaký papír, já bych si to spočítala.

Samozřejmě, tady.

Já jsem tam něco teďka psala, takže mne to teď nemyslí. Vydržte chvíli, já si to tu spočítám. Takže 1987, 2015. No, takže 28. Já jsem vám tam napsala 29, takže to opravím. Já jsem sice mezitím byla ještě na mateřské, ale je to vážně 28. Ale to jsem se teď úplně zarazila, že to

snad není možný, že je to tak dlouho. To opravdu jsem si teď uvědomila. A délka praxe v Českolipském deníku, tak tam jsem byla 8 let.

Já Vám moc děkuji za dnešní rozhovor.

Takže to máme hotovo.

Určitě ano. Děkuji za poskytnuté informace¹⁵.

Za málo, ráda jsem Vám pomohla.

¹⁵ Rozhovor ještě chvíli pokračoval kratší rozpravou, z níž však nevyplývalo nic zásadního pro potřeby probíraných okruhů.